༄། བོད་ཀྱི་ལག་གི་ཆ་ལག་མཛེས་བཀག་ཤགས་པ།

ཡིག་པའི་ཁུ་མ་ཀྱེ་བ་ཡིག་པའི།

དེབ་ཁུ།

བོད་གཞུང་གྱི་དྲིལ་ལྷན་ཁང་ནས་སྣར་ཐང་པར་ཁང་དུ་བསྐྲུན།

© Copy Right (1991)

Office of Information & International Relations

Central Tibetan Secretariat

Gangchen Kyishong

Dharamsala (H.P.) INDIA

Printed at:-

Narthang Press, Gangchen Kyishong, Dharamsala-176215 (H.P.)

གང་ལ་བསྙེན་ན་འདོད་དགུ་ཀུན་འབྱུང་གཏེར། །
བསམ་འཕེལ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འདིས། །
མཁྱེན་རབ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས། །
ས་གསུམ་བཅིངས་པའི་རྒྱལ་ཐབས་བླ་ན་མེད། །

རིས་སུ་མ་ཆད་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་འདིའི། །
འགྲོ་ལ་བརྩེར་གཟིགས་འོད་ཀྱི་ཕུར་མ་ཡིས། །
ཟོལ་བྲལ་ངེས་དོན་ཞི་བདེ་དགའ་བའི་ཚལ། །
འབྱེད་མཁས་གངས་ཅན་མགོན་ཁྱོད་དེང་འདིར་རྒྱལ། །

ཡ་མཚན་ཤེས་བྱའི་རི་མོའི་གཟུགས་བརྙན་འབུམ། །
དྲི་བྲལ་མཁྱེན་རབ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དུ། །
འཆར་བའི་མོད་ལ་ཡིད་འཕྲོག་འཛུམ་པའི་ཞལ། །
སྐྱེ་དགུའི་ཡིད་ལ་འདོད་འཇོའི་གསོས་སུ་བཞད། །

གཞན་ཕན་དགེ་ལེགས་སྣང་བའི་མཛོད་གཅིག་པུ། །
ཆོས་སྲིད་གནམ་སའི་ཁྱོན་ཡངས་གསལ་མཛད་པ། །
རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཉི་མ་འདིར། །
འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཤེས་ལྡན་སུས་མི་བཀུར། །

མཁྱེན་རབ་གསེར་འཕོར་རྩེབས་སྟོང་གིས། །
ཆོས་སྲིད་འཛིན་མའི་ཁྲོན་ཐམས་ཅད། །
གཞལ་བས་གྲགས་སྙན་གདུགས་དཀར་པོ། །
བླ་ན་མཐོ་བའི་མགོན་པོ་ཁྲོད། །

བསྟན་ག་ཤེད་མི་ཡི་སྲིན་མོའི་ཁར། །
ཚུད་པའི་ཉམ་ཐག་བོད་འབངས་རྣམས། །
རང་དབང་ཞི་བདེའི་དབུགས་དབྱུང་ཕྱིར། །
༄ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་གྱུར་ཅིག ། །།

སྔོན་བརྗོད།

༄༅། །ཕ་རན་སིར་བཞུགས་པ་མཁས་དབང་མདོ་སྔགས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས་སྔོན་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དོན་བསྡུས་ཤིག་རྩོམ་འབྲི་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གཞན་ཕན་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་རླབས་ཆེན་མཛད་རྗེས་ལ་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཀུན་གྱིས་ཆེ་མཐོང་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ནོར་ལྷའི་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་དགའ་ཕུལ་ནས་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་འཛམ་གླིང་ཆེ་གྲུས་བཀུར་བའི་དུས་སུ་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་གསར་ཤོག་ཁག་གིས་ཞི་བདེའི་སྐོར་ལས་བརྩམས་པའི་ཆེད་བརྗོད་དང་། དཔྱད་གཏམ། གསར་འགྱུར་ཁྱབ་བསྒྲགས་སོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤེལ་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་སྔར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་གུས་བཀུར་བསྟོད་བརྗོད་ཆེན་པོ་ཞུས་པ་དེ་དག་ལ་མཁས་དབང་གང་ནས་གཅེས་མཐོང་ཆེན་པོས་ངལ་གྲོན་ལ་མ་འཛེམས་པར་ཕྱི་རྒྱལ་ཡིག་རིགས་ཀྱི་གསར་ཤོག་འགའ་ཞིག་དགའ་སྤྲོ་དད་གུས་ཀྱི་གསོས་སུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བ་ "བཀྲ་ཤིས་ཆོས་དུང་བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱངས"ཞེས་པའི་དེབ་ཅིག་འདོན་སྤེལ་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གལ་ཆེ་ནན་ཏན་གྱིས་བོད་འདི་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ལོ་རྒྱུས་བདེན་པའི་ཉིང་ཁུ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་ཕྱོགས་བློ་ཁ་འཕེལ་བ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་སྙིང་ཁོང་གྲང་མོར་འགྲོ་བ་ཞིག་བརྩམས་གནང་འདུག་པ་དེ་དག་དེང་བོད་རྒྱའི་འཐབ་རྩོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲོན་དུ་གོང་འཕེལ་གཏིང་ཟབ་འགྲོ་བའི་དུས་འདིར་རང་རིགས་མང་ཚོགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བློ་གསར་ན་གཞོན་ཚོ། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོ་སྣང་ཅན་བཅས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་དགོས་འདུག་སྟབས་འདི་ནས་རྩོམ་པ་པོར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དང་འབྲེལ་ཉུར་འདོན་པར་བསྐྲུན་བྱེད་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཞུས་ཐོབ་བཞིན་ད་ལམ་ཆེད་དུ་པར་བསྐྲུན་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས་པ་ཡིན། བོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལྷན་ཁང་ནས། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༡༥ རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་ལུག་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༥

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ལ། །

༄༅༅། །མཉམ་མེད་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བ་མཐའ་དག་གི། །ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མའི་གར་དུ་རྟེན་པ་ཅན། །གངས་ཅན་མགོན་གཅིག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལ། །འདིར་ཡང་མི་ཕྱེད་དད་པས་ཕྱག་བགྱིའོ།།

མདའ་མཚོན་གོ་ཆ་མ་བཟུང་ལུས་ཅན་ཀུན། །བྱམས་བརྩེ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས། །བཅིངས་པས་མི་མཐུན་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ལོ་ཞེས།།སྟོན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀུན་ཁྱབ་ཨ་ཧོ་མཚར།།

མཁྱེན་རབ་མི་ཟད་ནམ་མཁའི་གླང་པོ་ལས། །ཟླ་མེད་མཛད་འཕྲིན་སྒློག་ཞགས་རྣོན་པོ་ཡིས། །འཇིགས་རུང་མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་སྲིན་མོའི་གདོང་། །ཐལ་བར་བརླགས་པས་ཞི་བདེའི་འཇུག་ངོགས་ཡངས།།

དེའི་ཕྱིར་འཛམ་གླིང་འདི་ན་མཐའ་དག་གིས། །ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་མཆོག་ཏུ་བཀུར་རོ་ཞེས། །གཟེངས་བསྟོད་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་སྒྲེང་བཞིན་དུ། །མཚན་སྙན་ལྷ་ཡི་རྔ་ཆེན་ཡང་ཡང་བརྡུངས།།ས་སྟེང་འདི་ན་སར་གནས་རྒྱལ་སྲས་དེ། །གནམ་གྱི་མཐོངས་ན་གནམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་དང་། །གསེར་རིའི་དབུས་ན་གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་བཞིན། །ཟླ་ནས་ཟླ་མར་འཕགས་ལ་སྲུས་མི་མཚར།།

ཇི་སྐད་དུ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས།མདའ་མཆོན་གོ་ཆ་མ་བཟུང་བར། །རང་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱེ་བའི་བདུད། །མ་ལུས་ཐམ་མཛད་གཡུལ་གྱི་ལས། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་སུ་ཡིས་ཤེས། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་མེས། །འདོད་ལྷའི་སྙིང་ནི་རབ་གདུངས་ཀྱང་། །བརྩེ་བའི་གཏེར་ཁྱོད་ལུས་ཅན་ལ། །རེས་སུ་ཆད་པར་གྱུར་བ་མེད། ཁྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་སླད། །ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་ངལ་ཞིང་། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། །ཡོན་ཏན་བརྗོད་ལ་ངལ་མ་གྱུར། །ཞེས་རྣམ་འདྲེན་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ། བྱམས་པ་ཚད་མེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་སྡེའི་ཚོགས་ཀུན་ཐམ་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟོད་པར་མཛད་པ་དེའི་དོན་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཉི་ཟླ་ལྟར་མངོན་པར་འཕགས་ཤིང་། མཛད་འཕྲིན་དར་དཀར་ཡུག་གཅིག་གིས་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོར་མ་ཁྱབ་པར་མེད་པ་གངས་ཅན་མགོན་པོ་༧གོང་ས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ།།

སྲིད་པའི་མཐར་ཡང་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་ལ། །སྣང་བའི་ཁོར་ཡུག་ཡངས་པའི་གྲིབ་བསིལ་ཅན། །ཞི་བདེ་དྲི་བསུང་དཔྱིད་ཀྱི་སྙེག་པ་མོ།། དཔལ་གྱི་དུམ་བུ་འཁྲུངས་ལ་སྨུས་མི་གྲུས།གང་ཐུགས་དྲི་བྲལ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་དུ། །ཤེས་

བྱའི་གླང་དོར་མ་ལུས་དོག་མེད་དྱ།། བཟུང་བས་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཆེ་དགུ་ཀུན། །གང་ཞབས་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་མི་བཀུར་མེད།།།

ལྷ་ཐྲག་སྙིགས་མའི་དུག་མཚོ་འཕྱུར་བའི་རླབས། །ས་ཆེན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་དམ་པའི་ལུགས། །མ་ཉམས་མཛད་འཕྲིན་འགྲོ་བའི་སྒྲོན་མེ་མཆོག །སླར་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག

ཇི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་།རྟག་ཏུ་བྱམས་པ་རྣམ་གསུམ་གོམས་པའི་མཐུས། །བདུད་སྡེ་བྱམས་པའི་དཔུང་གིས་འཇོམས་པ་དང་། །འགྲོ་ཀུན་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོང་མཛད་པའི། །རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན། །༈གོང་ས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དེང་འདིར་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་དགྲ་སྡེའི་དཔུང་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་འཁྲུལ་བྲལ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པར་བྱ་བ་ནི། །དེ་ཡང་རྒྱལ་ཀུན་ཐུགས་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་བོད་གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་མངོན་པར་བྱོན་པ་ས་ཆེན་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུའི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་

ཕྲིང་བ་ཚར་དུ་དངར་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་སྨོན་བསྔོན་ཏུར་སྨྲིག་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ནས་ད་བར་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་སྐུ་ཕྲེང་ཟམ་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་དེ་དག་རེ་རེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ

།འདིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་དུ་སྡེ་གཞར་ཚབས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་ལ། ༄རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་སུ་ཟིང་འཁྲུག་ཡང་ཡང་བྱུང་བར། ༄རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་པའི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འགངས་ཆེ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་པ་ཡང་ཡང་མངགས་པས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་སྟག (༡༥༧༨) གི་ལོ་ལ་ཆིབས་བསྐྱུར་ཞིང་། རྒྱལ་པོས་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་དང་བཅས་ཕེབས་བསུ་ཞུས་ནས་ཞལ་འཛོམས་པས། གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་རྣམ་གཉིས། ས་ལ་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི་སྟན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛེས་མའི་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་སྤྱད།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་འབངས་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བྱམས་པ་ཚད་མེད་པས་ཞི་ཞིང་བདེ་ཐབས་སུ་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ལྟི་བར་སྩལ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའ་ལུང་སྤྱི་བོར་མནོས། རྒྱལ་པོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་བཞིན་མངའ་ཞབས་འབངས་ཡོངས་ལ། མཆོད་ཡོན་ཉི་ཟླ་ཟུང་གཅིག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་བཏོད། ཁྲག་མཚོ་འོ་མར་བསྒྱུར་བ་འདི་བཀའ་དྲིན་ཆེ། སྔར་སོག་པོས་མི་ཤི་བའི་རྗེས་སུ། དྲག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་རང་གི་ཆུང་མ་བྲན་གཡོག་རྟ་ནོར་སོགས་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་ད་ཕྱིན་ཆད་ཇི་ཙམ་འོས་པ་བློས་བཅད་དེ་བླ་མ་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ། བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་ཞུས། སྲོག་གཅོད་གཏན་ནས་བྱས་མི་ཆོག མི་བསད་ན་ལུས་སྲོག་འབྲལ། རྟ་ཕྱུགས་བསད་ན་ནོར་འཕྲོག །རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅན་ལ་ལག་བཞག་ན་གཞི་མ་གཏོར། སྔར་ཨོང་གོད་དུ་གྲགས་པ་ཟླ་དུས་ཀྱི་ཁྲག་མཆོད་དང་། ལོ་དུས་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་ཀྱིས་མཆོད་དགོས་པའི་གཤིན་པོའི་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་མེ་ལ་བསྲེག་དགོས། དེ་མ་བསྲེག་ན་ཁྱིམ་གཏོར། དེའི་ཚབ་ཏུ་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་སྐུ་རེ་བཞེངས་ཏེ་དཀར་གསུམ་གྱིས་མཆོད་པ་དང་། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་ལ་བསྙེན་གནས་བསྲུང་བ། རྒྱ་དང་བོད་ལ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཆོས་མཐུན་ཡུལ་ལུགས་མཐའ་དག་བོད་ཡུལ་དབུས་ལྟར་དགོས་པར་བཀའ་ལུང་བསྒྱུར་ནས་

རྒྱལ་ཁྲིམས་གསར་དུ་མཛད། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀུར་བའི་སྡིག་ཏོའི་ལྷ་རྟེན་མགོན་པོ་ཞལ་གྱི་སྦྱིན་བསྲེག་གི་སྒོ་ནས་མེ་ལ་བསྲེག་པར་མཛད། ཅེས་སོགས་གཞུང་ཁུངས་དུ་མར་གསལ་བ་དང་།

སོག་པོས་སྔོན་ནས་རྒྱ་ནག་ལྷུགས་རིའི་ནང་ཁོངས་སུ་འཛུལ་ནས་རྒྱ་སྡེ་ཁག་དུ་མར་འཕྲོག་བཅོམ་ཚོད་མེད་ཡང་ཡང་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོས། རྒྱ་སོག་གི་འགྲོ་བ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་རྣམས་འཐབ་རྩོད་འཁྲུག་ལོང་མེད་པར་ཞི་བདེའི་ངང་དུ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་ཐུགས་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ། སོག་པོ་རྒྱལ་འབངས་ཀུན་ལ་འཁྲུག་ལོང་འཐབ་རྩོད་མི་བྱེད་པར་རང་ས་རང་གིས་བཟུང་ནས་བསྡད་ན་ལེགས་ལམ་འབྱུང་ཚུལ་བཀའ་སློབ་ནན་ཏན་དུ་སྩལ་ནས་རྒྱ་སོག་ཞི་བདེ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆེ་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདིའི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་མིན་ན། སྔར་ཡང་རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་འོག་ཏུ་སྡོད་པའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་གསར་བ་ཞིག་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། དེ་ཡི་ཚེ། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྐབས་བཞིན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཁྲག་གི་མདོག་ལྟར་དམར། །རྐང་ལེབ་རོ་ཡིས་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཁེབས། །ཞེས་པ་ལྟར་འབྱུང་བར་སོམ་ཉི་མ་དགོས་ལ། དེང་དུས་སུ་ལོ་རྒྱུས་སླྲ་བ་སུས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་

མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ལྟ་བུར་ཅིར་ཡང་མི་སྨྲ་བར་སྟོད་པ་ཧ་ཅང་ཐངས་ཆེའོ། །༧རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་དབང་གནང་ཞིང་། ཨལ་ཐན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་མཚན་གྱི་གཟེངས་བསྟོད་གནང་བ་དང་། རྒྱལ་པོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བཛྲ་དྷ་ར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད་ཕུལ་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་མཚན་འདི་འཇགས་པ་ཡིན་པས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་འདིས་རྒྱ་ནག་སྲིད་དོན་པ་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་སུ་ལའང་ཕན་པ་ཁབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་གྱི་འབྱུང་གཞི་ལ་བསྟད་ནས་སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཁྱོག་པོར་བསྒྱུར་བ་ལ་ཕན་འབྲས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་མ་ཟད། མཁས་པས་གཟིགས་ན་ཤིན་ཏུ་མཚང་ཆེ་བ་ཞིག་གོ

།ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སླར་ཡང་བསླབ་པ་གསུམ་ལྡན་ངུར་སྨྲིག་འཛིན་པའི་སྐུར་བཞེངས་པ་གནམ་སའི་དབང་ཕྱུག་༧དགོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟའི་ (༡༦༤༢) ལོར་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནས་ལོ་གཉིས་པ་ཤིང་སྤྲེལ་ལོར་མན་ཇུས་ (ཆིང་རྒྱལ་རབས་) རྒྱ་ནག་ལ་དམག་དྲངས་ནས་དབང་བསྒྱུར་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་པས་ན། རྒྱ་ནག་སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཁྱོག་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ནས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་

པའི་མཚན་གྱི་འབྱུང་གཞི། ཀུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་དབུ་ཁྲིད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པའི་འོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བོད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་པར་གྱུར་པ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ན་རིམ་གྱི་འགན་དབང་དེ་ཀུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་དང་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པ་ཞེས་སོགས་བྲིས་པ་དང་། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཆོས་སྲིད་མགོ་གཙོ་ལ་བསྐོས་པས་ཁོང་གིས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལ་ཉམས་གསོ་བྱས་པ་རེད། ཅེས་སོགས་བྲིས་པ་ཐམས་ཅད་བསམ་བཞིན་སྒྱུ་ཐབས་དང་གཡོ་རྫུན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞན་ལ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱས་ནས་བོད་རྒྱའི་འོག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྲིས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་མ་ཚུགས་པས་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གཏན་ནས་འབྱུང་མི་སྲིད་ལ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ (༡༢༥༣) གི་ཡོར་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཡོས་ (༡༢༧༨) ཡོར་རྒྱ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཧེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་པས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབང་འོག་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་སྨྲ་བ་ཙ་ཁུངས་མ་ཆོད་པའི་འཁྲུལ་གཏམ་དང་། ཡང་ན་ཤེས་བཞིན་དུ་སྨྲས་པའི་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་གཏམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁུངས་ལུང་ཞིབ་ཚ་གང་ཡང་མེད་

པར་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་བོད་རྒྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་ཁུངས་ལུང་ཚད་མ་མེད་པར་བྱུང་རྒྱལ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་གཏམ་ཡིན་པར་ཡང་ངེས་པ་འཛིངས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། ཐ་ན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་སུང་རྒྱལ་རབས་མཇུག་རྫོགས་མེད་པ་ཙམ་ལ་བསམ་ནའང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དེ་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་དབང་འོག་ནས་དབང་བསྒྱུར་བ་ཞིག་མིན་པར་ར་འཕྲོད་ཐུས་ལ། བོད་དང་རྒྱའི་དབར་གྱི་སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དོན་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ཚེ་གནད་དོན་འདི་མ་དེ་འདྲ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་དགོས་པར་ཡང་སེམས་སོ། །ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱར་ངོ་ལོག་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ (༡༣༤༩) གི་ལོར་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་འཕྲོག་ནས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པས། དེའི་སྐབས་བོད་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་བདེན་ན་ཡོན་གོང་མས་བོད་ལ་ཆབ་སྲིད་ངོ་བོ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ལ་ཧུས་གཏོགས་གནང་དགོས་མོད། དེ་ལ་ཧུས་གཏོགས་གཏན་མ་མཛད་པའི་སྟེང་ལ་ཕག་གྲུ་པ་དང་མཐུན་འབྲེལ་གནང་ནས་བཞུགས་པ་དང་།

རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤྲེལ་ (༡༣༦༨)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་རྫོགས་ནས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཚུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ་ (༡༦༤༤)ལོར་

མིང་རྒྱལ་རབས་རྫོགས་ནས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཚུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕག་(༡༩༡༡) ལོར། སུན་ཀྲུང་ཧྲན་གྱིས་འགོ་ཁྲིད་ནས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གཏོར་བས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་མཇུག་རྫོགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཆུ་བྱི་ (༡༩༡༢) ལོར་རྒྱ་ནག་ནང་ཅིན་དུ་གོ་མིན་ཏང་གི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས། དེ་ནས་ལོ་དགུ་འདས་པ་ལྕགས་བྱ་ (༡༩༢༡) ལོར། ཧྲང་ཧད་དུ་རྒྱ་ནག་གུང་ཁྲན་ཏང་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་(༡༩༥༩) ལོར། གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་མགོ་རྗེང་སློག་ནས་ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་འདི་བཙུགས་པ་རེད།

རྒྱལ་རབས་སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཁྱོག་བོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ནས། སྔོན་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་བསུས་པས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་གྱུར་དང་དེ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་བཤད། ཕྱིས་སུ་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་དར་བའི་རྩེ་མོར་སོན་ཚུལ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་ཁག་དུ་མ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་གདལ་དུ་ཕྱིན་པས།ད་ལྟ་སྐད་ཆ་དེ་བསྒྱུར་ནས། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་གོང་ལ་བོད་རང་བཙན་དངོས་གནས་ཡིན་ཀྱང་དུས་རབས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱའི་འོག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ཅེས་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་མ་དང་ཞིབ་ཆ་ངེས་གསལ་གང་

ཡང་མེད་པར་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་གཏམ་མང་དུ་སྤེལ་དང་སྤེལ་བཞིན་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་
གསལ་བཞིན་ནོ།།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་དང་བཙན་དབང་བཏང་ནས་སྤྱོད་པ་འདིའི་
རྒྱབ་རྟེན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཁོང་ཚོའི་སྐད་ཆ་དེ་རེད། གཏོར་བཅོམ་དང་
མི་གསོད་ཁྲག་སྦྲོར་གྱི་བྱ་བ་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མིག་སྔར་མངོན་སུམ་
འཇོམས་མེད་དུ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱབ་རྟེན་ཁུངས་ལུང་ཡང་གོང་གི་
སྐད་ཆ་དེ་རེད། བོད་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་པར་བཤད་ཆེ།
རྒྱ་ནག་ནང་གི་སྲིད་བྱུས་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྩུས་གཏོགས་བྱེད་
མི་ཆོག་ཟེར་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཁུངས་ལུང་ཡང་ཁོང་ཚོས་བཤད་པའི་གོང་གི་སྐད་
ཆ་དེ་རེད། ཁོང་ཚོས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་ཁུངས་མེད་རང་
བཟོའི་དེབ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཐོན་དང་འཐོན་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་ཚང་མས་
མཁྱེན་གསལ་རེད།

རྒྱུ་མཚན་དེ་དོན་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་བོད་རྒྱའི་འོག་ཡིན་མིན་གྱི་སྐད་ཆ་འདི་
སྔར་ཡང་འབུར་དུ་བཏོད་ནས་བཤད་ཡོད་ལ། ཕྱིས་ཀྱང་རྩུས་ཁོག་འདི་ས་ལ་

མ་འཕོར་བར་དུ་སྲུ་མཐུད་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རུས་ཁོག་འདི་བོད་པ་གཙང་མ་ཞིག་གི་རུས་ཁོག་ཡིན་ཙང་དེས་བྱས་པ་རེད།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྒྱ་ཚར། གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་ཟེར་བའི་དཔེ་བཞིན། གནད་ཀྱི་སྙིང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་བཤད་ན། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་བོད་རྒྱའི་འོག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེའི་བརྗོད་དོན་སྙིང་པོ་ནི། ས་སྐྱ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྐྱ་འཕགས་པ་བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་གནས་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་དེ་ལས་གཞན་རྒྱུ་མཚན་ཁུངས་ལུང་ཚད་མ་ཁབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ཙམ་མེད། གནས་ཚུལ་འདི་ལ་བློ་མིག་ཁབ་ཀྱི་བུ་ག་ལྟར་མི་དོག་པར་གནམ་གྱི་མཐོངས་ནས་འཛིན་མའི་ཁྲོན་གཞལ་བ་བཞིན་བློ་མིག་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་དགོས། བོད་སོག་པོའི་འོག་ཏུ་བསྡད་སྡོད་དང་མ་སྡོད་དང་། ལུང་པ་གང་ཞིག་སོག་པོའི་འོག་ཏུ་བསྡད་ན་རྒྱའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པ་ལྟ་བུར་གོ་ནས་རྩོད་གླེང་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ལ་མཁས་པས་གཟིགས་ན་མཚང་ཡང་ཆེ། ཐ་ན་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་སོག་པོ་རྒྱའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པ་མིན་པར་རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པ་ལ་གོ་བ་ལོན་དགོས། གོ་བ་དེའི་སྙིང་ལ་དུས་རབས་དེའི་སྐབས་རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པའི་སོག་པོ་དེའི་མངའ་ཐང་ཕྱིས་སུ་

རིམ་གྱིས་ཉམས་ནས་ད་ལྟ་ཕྱི་སོག་ཏུ་འགོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡིན་པར་ངེས་ཤེས་རྟེན་དགོས། དེའི་སྟེང་ལ་ད་ལྟའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་མན་ཧྲུའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་མན་ཧྲུའི་འོག་ཏུ་བསྡད་ཀྱང་མན་ཧྲུའི་སྲིད་གཞུང་མགོ་རྟིང་སློག་དུས། སོག་པོས་ང་ཚོ་མན་ཧྲུའི་འོག་ཏུ་བསྡད་ནའང་རྒྱའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པ་མ་རེད་ཅེས་ལབ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཡོགས་སུ་བཙུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་མ་འདི་ལ་ངེས་པ་འཛིན་དགོས། འདི་ནི་དངོས་གནས་ངོ་བོ་གནས་སྟངས་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་རྒྱ་ནག་དང་ཨུ་རུ་སུ་གཉིས་ཆིངས་ཡིག་འཛོག་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སོག་པོ་རྟལ་ཏ་རང་དབང་རང་བཙན་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ནས་ས་ཡིག་རྒྱག་དགོས་བྱུང་བ་རེད། སླར་ཡང་གོང་གི་༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྐོར་ལས་བརྩམས་ཏེ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྨྲ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་འདི་ལྟར་སྤེལ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་གནམ་སའི་དབང་ཕྱུག་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཉིས་ནི། དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་བྱ་བ་མཛད་དང་མ་མཛད་པའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ལས་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་ཅི་ཙམ་དར་དང་མ་དར་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་མཁྱེན་པ་གཟིགས་སུ་འདེགས་པར་སྨྲོའོ། །འདི་འདྲ་སྨྲར་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་གཞན་གྱིས་ཡིད་རྟོན་དཀའ་མོད། སྔོན་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ནས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་དེ་ལ་སོམ་ཉིའི་དྲ་བའི་གཟེབ་ཏུ་ཚུད་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད།

དེ་ཡང་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱའི་གོང་མ་ཐེ་ཙུང་གི་སྲས་མོ་བཙུན་མོར་བསླང་བ་རྒྱའི་གོང་མས་སྐྱེར་མ་འདོད་པས། སྲོང་བཙན་ཐུགས་ཁྲོས་ཏེ་བོད་དམག་ཁྲི་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཏང་ནས་རྒྱའི་མཁར་མིག་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་འཕྲོག རྒྱའི་གོང་མས་དེའི་རྗེས་ཐེལ་མ་བཟོད་པས་སྲས་མོ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྙན་སྐྱེས་སུ་ཕུལ། ཆུ་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༦༤༢ ནས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་བདེ་དོན་དུ་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་པ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སྔར་ནས་རྒྱས་བོད་ལ་དར་ཡུག་ལྔ་ཁྲི་རེ་ལོ་ལྟར་དཔྱ་ཁྲལ་སྤྲོད་དགོས་པ་ལ་མ་སྤྲད་པས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀས་སྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་དང་། ཞང་རྒྱལ་ཟིགས། ཞང་སྟོང་བཙན་སོགས་ཀྱིས་བོད་དམག་སྟོང་ཕྲག་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་རྒྱའི་ཡུལ་དུ་དྲངས་པས་རྒྱ་རྒྱལ་འཇིགས་ནས་བྲོས།བོད་དམག་གིས་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་བླངས་ནས་བོད་ལ་བློ་དཀར་བ་ཀོང་ཧྲུའུ་དྲེང་ཧྭན་བྱ་བ་རྒྱའི་གོང་མར་བསྐོས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་དེའི་དྲན་གསོའི་རྟེན་དུ་ཡོས་བུའི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༧༦༣ ལོ་ཕོ་བྲང་མདུན་ཞོལ་དུ་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་བཙུགས་པ་ད་ལྟ་ཡང་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་འདི་ཡིན། མདོར་ན། ཆེས་སྔ་མོའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་ཁག་ལ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་ནས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་བོད་

ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཞིང་ངོ་མཚར་བའི་ལོ་རྒྱུས་འགངས་ཆེ།

དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚད་ཐུབ་འགའ་ལས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་དེ་དག་གི་དུས་ན་བོད་ཀྱི་དམག་ལ་རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད། རྒོད་ནི་དཔའ་བོ་སྟེ། དཔའ་བོའི་སྟོང་སྡེ་བྱེ་བ་དང་དོན་གཅིག དབུ་རུ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དམག་དར་ལ། རུ་དར་དམར་པོ་ལྷེ་ཁྲ་དང་དཔལ་དར་དམར་པོ། དམག་གི་བཞེད་པ་ནི་མཚོ་ལ་གངས་བབ་པ་འདྲ་སྐད། གཡོ་རུ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དམག་དར་ལ། རུ་དར་སེང་གེ་དམར་པོ་དང་དར་དཀར་སྙིང་ནག དམག་དེའི་བཞེད་པ་ནི། མཚོ་ལ་སྦྲང་ཆར་བབ་པ་བཞིན་དུ་འཁྲིམ་སྐད། རུ་ལག་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དམག་དར་ལ། རུ་དར་སེང་དཀར་གནམ་མཆོང་དང་དཔལ་དར་ནག་པོ། དམག་དེའི་བཞེད་པ་ནི་གངས་ལ་སེར་བ་འཁྲིམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་སྐད། གཡས་རུ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དམག་དར་ལ། རུ་དར་དར་ནག་སྙིང་དཀར་བྱེ་ཕྱུང་དང་དཔལ་དར་སྐྱུར་ཁ་གོང་ཁྲ།དམག་དེའི་བཞེད་པ་ནི། སྤང་ལ་མེ་མཆེད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་སྐད། ཅེས་བཤད་ལ། རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་ནི། གཡོ་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། དབུ་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། རུ་ལག་གི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། ཞང་ཞུང་སྟོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ། ཞང་ཞུང་སྨད་

ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ། སུམ་པའི་རུ་སྟོང་ཁྱབ་རྒྱ་ལྡན་གྱི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་གཅིག་བཅས་དམག་དཔུང་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད། མདོར་ན། བོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་གིས་རྒྱལ་ཕྲན་གཞན་དང་གཞན་ལ་འཐབ་ནས་ཆབ་འོག་ཏུ་བཅུག་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ལ། དེ་དུས་ཙམ་ན་འཛམ་གླིང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་རྩེ་མོར་སོན་པ་ནི་བྱང་གི་དྲུ་གུ་དང་། ཤར་གྱི་རྒྱ་ནག ནུབ་ཀྱི་བོད་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་བ་དེ་གསུམ་ཡིན་པར་མངོན། རྒྱ་བོད་གཉིས་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འདིར་དམག་ཡང་ཡང་འཐབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་དབར་དམག་འཁྲུག་གཡུལ་འཐབ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་བ་ནི། སྲོང་བཙན་སྐབས་ཤིང་ཕོ་རྟའི་ལོ་སྐྱེ་ཕྱི་ལོ་ ༦༣༤ ལོ་དམག་བརྒྱབ་པ་དང་། མངའ་བདག་ཁྲི་སྲོང་གི་སྐབས་ཆུ་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་སྐྱེ་ཕྱི་ལོ་ ༧༦༣ ལོ་དམག་བརྒྱབ་པ། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་སྐབས་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་སྐྱེ་ཕྱི་ལོ་ ༨༡༣ ནས་དམག་འཐབ་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་པ་དེ་གསུམ་ཡིན་པར་མངོན། དེ་ལ་དང་པོའི་སྐབས་དེར་ཇོ་བོའི་སྐུ་བརྙན་གདན་དྲངས་ནས། ཆུ་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་སྐྱེ་ཕྱི་ལོ་ ༦༤༣ ལོ་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྲོག་གི་ཀ་བ་ལྷ་བྱུར་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། གཉིས་པའི་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་དམག་གིས་རྒྱའི་གོང་མ་ཁྲི་ལས་ཕབ་པའི་མཛད་རྗེས་སུ་ཡོས་

བྱུའི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༧༦༣ ལོ་རྗེ་ཞོལ་རྡོ་རིང་བཙུགས། རྡོ་རིང་འདིར་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ད་ལྟ་ཁྲུང་ཧྲོང་ཤོག་དྲིལ་དུ་གྲགས་པ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་ལས། སྟག་གི་ལོ་ལ་བབ་སྟེ། ""ཞང་རྒྱལ་ཟིགས་དང་། བློན་སྟག་སྒྲ་དང་ཞང་སྟོང་རྩན་དང་ཞང་བཙན་བ། ལས་སྐོགས་པས་ཀེང་ཤིར་དྲ་མ་དྲང་སྟེ། ཀེང་ཤི་ཕབ། རྒྱ་རྗེ་བྲོས་ནས། རྒྱ་རྗེ་གསར་དུ་བཙུག་ནས། དྲ་མ་སླར་ལོག་ཅེས་སོགས་འབྱུང་བར་དཔྱད་ན་ཚིག་དོན་རྗེ་མཐུན་པར་མ་ཟད། ཕལ་ཆེར་མི་གཅིག་གིས་བྲིས་པ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཞིང་ངོ་མཚར་ཆེ། འདིར་གསལ་བའི་ཀེང་ཤི་ནི་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་ཡིན་ལ། དྲ་མ་དང་། རྔ་རྫོང་སོགས་ནི་མིང་འབོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ཙམ་ལས་དོན་ལ་དམག་ལ་གོ་དགོས་པར་སེམས། བོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་སླེབས་ནས་རྒྱའི་གོང་མ་ཁྲི་ལས་ཕབ་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་ནག་ཐང་གི་རྒྱལ་ས།།

དཔྱོད་ལྡན་དོན་གཉེར་ཅན་འདྲ་ཡོད་ན་རེའུ་མིག་འདི་དང་ཁྲུང་ཧྲོང་ཤོག་དྲིལ་བསྡུར་ནས་དཔྱད་ཆོ། དྲུ་གུ་དང་འཇང་ལ་སོགས་པའི་ས་ཁུལ་དང་། དེ་དག་ཏུ་རྒྱ་བོད་ཧི་ལྟར་འཐབ་ཚུལ་སོགས་ར་འཕྲོད་པར་ཡོད།། རྒྱ་བོད་གཡུལ་འཐབ་ཆེན་པོ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཤིང་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥ ལོ། བོད་དམག་ཁྲིན་འབོར་ཆེ་བ་རྒྱའི་ས་ཁུལ་དུ་སླེབས་ནས་ཤུགས་ཆེར་འཐབ་པས་རྒྱ་བོད་ཞི་

ཚིངས་མཛད་དགོས་བྱུང་ཞིང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞི་ཚིངས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འགངས་
ཆེ། ཆུ་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༨༢༢ ལོ། ཕོ་བྲང་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་
སྦྲ་སྟོད་ཚལ་དུ་ཞི་ཚིངས་ཀྱི་ཡི་གེ་བྲིས་ཏེ། དེའི་ཕྱི་ལོར་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་
བཙུགས་པ་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་གྱི་རྡོ་རིང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་དང་རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་སུ་རྡོ་རིང་རེ་བཙུགས་པར་ཡང་
གྲགས་ཆེ་བ་བཞིན་ནོ། མདོར་ན་དུས་རབས་དེ་དག་གི་སྐབས་ན་བོད་ཀྱི་ཆབ་
སྲིད་དང་དྲག་པོ་དཔུང་གི་དོ་ཟླར་འོས་པ་ནི་རྒྱའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་པུ་སྟེ། ལྷ་སའི་རྡོ་
རིང་གི་ཡི་གེ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསལ་ལོ། དེ་ལྟར་དུས་རབས་བདུན་པ་
དང་། བརྒྱད་པ། དགུ་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཤིན་ཏུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་
བྱུང་བ་ནི། ཕལ་ཆེར་དྲག་པོ་གཡུལ་འཐབ་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་
དཔུང་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་བསྐྱངས་པ་དེའི་བདག་འབྲས་ཡིན་ལ། དྲུ་གུ་དང་
རྒྱ་ནག བལ་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་དགུ་མཐའ་དག་གིས་མི་འདོད་བཞིན་
དུའང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་བཀའ་དང་བསྟུན་དགོས་བྱུང་བ་ཡང་དྲག་པོའི་སྲིད་བྱུས་
ཀྱི་ནུས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ཅིས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞིག་གོ །༧གོང་ས་
ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ལུགས་ནི། དྲག་པོའི་གཡུལ་འཐབ་
ཀྱི་བྱ་བ་དང་དྲག་པོའི་དབང་ཤུགས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་སྲིད་བྱུས་དེ་དོར་
ནས། གཞན་ཕན་བྱམས་བརྩེ་ཚད་མེད་པའི་དང་ཞི་བདེའི་ཐབས་ལམ་བཟང་པོ་

ཉག་གཅིག་ཕྲུག་ལེན་དུ་བསྐུར་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ༸གོང་ས་ཕྱི་མ་རིམ་བྱོན་གྱིས་ཀྱང་ལུགས་བཟང་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་ཞིག་ཡིན། སྔོན་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་དང་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་འཛིན་ལུགས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ལས་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་དར་བའི་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་མེད་པར་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་སོག་པོའི་རྒྱལ་བློན་ཁག་ལ་བཀའ་ཡིག་སྩལ་བ་དང་། མན་ཧྲུ་གོང་མ་དང་གོང་མའི་ནང་བློན་གྱིས་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་ཞུས་སྐྱུལ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད་ན་དཔྱད་པའི་ལམ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མིག་གིས་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཤེས་བྱེད་གཞན་འཚོལ་བ་ལ་ངལ་བ་བསྟེནམི་དགོས།

ཞི་བདེའི་ཐབས་ཚུལ་བཟང་པོའི་སྒོ་ནས་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ལུགས་འདིའི་སྲོལ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐབས་ནས་བྱུང་ཞེས་ལབ་ཚོག་གམ་ཡང་སྙམ་ལ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་སྐབས་འགའ་ན། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ། བླ་མ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བས་རྒྱལ་ཁབ་མི་ནོན། ཞེས་ཞུ་ཚུལ་འབྱུང་བ་ལ་དཔག་པས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བླ་མས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ལུགས་འདི་དྲག་རྩུབ་དགྲ་འཐབ་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་རིང་དུ་དོར་ནས་གཞན་ཕན་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒོ

ནས་སྐྱོང་གི་ཡོད་པར་གོ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ (༡༦༤༢) ནས་ད་བར་༸གོང་ས་༸རྒྱལ་དབང་རིམ་བྱོན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་འདི་ནི། རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་གྱི་ཀུན་སློང་ངན་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་དྲག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སོགས་དུག་ལྟར་དོར་ནས་རང་ལས་གཞན་གཅེས་པའི་གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་ཟླ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དྲག་པོའི་ཐབས་བྱུས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ཐུས་མ་ཉམས་པར་གནས་མི་ཐུབ་ལ། རིམ་སྲུ་མ་ཆད་པའི་བོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྲོག་ལས་གཅེས་པར་བཀུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ། བླ་མ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བས་རྒྱལ་ཁབ་མི་ནོར་ཞེས་ཞུ་ཚུལ་དེ་ནི། དུས་ཡུན་དེའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་ཁམས་དང་བསྟུན་པ་ཞིག་ལས། རྒྱལ་ཁབ་མི་ནོར་བྱ་བ་དེ་འབངས་གྱེན་ཡོག་ལ་ཐེར་བ་ཡིན་པས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་འབངས་ངོ་ཡོག་པའི་གནས་ཚུལ་མེད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་༸གོང་ས་རྒྱལ་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྟངས་ལ་འབངས་གྱེན་ཡོག་གི་གནས་ཚུལ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན།

ད་ལྟ་༧གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཆོག་འདི་ཉིད་ལ་བོད་མི་མང་ཕར་ཟད། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་གང་དང་གང་དུ་ཕེབས་ས་དེ་དང་དེར་མི་མང་འདུ་འཛོམས་ས་གཡོ་བ་ལྟ་བུ་རེ་བྱེད་པ་དང་། དགའ་བའི་སྤྲོ་དབྱངས་འབྲུག་སྒྲོང་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྡིར་བ་ལྟ་བུ་རེ་བྱེད་པ་འདི་ཡང་མགོན་པོ་གང་དེའི་གཞན་ཕན་བརྩེ་བྱམས་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་རེད། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ངོ་མ་ཞིག་དགོས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་ཞི་བདེའི་ལམ་སྟོན་ཁྲིད་དགོས་པར་བརྟེན། ད་ལམ་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཞི་བདེའི་དབུ་ཁྲིད་པ་ལ་འགྲན་པའི་དོ་ཟླ་གཞན་མེད་པའི་གཟེངས་བསྟོད་ཕུལ་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད། འདི་ལ་ད་དུང་འདི་སྐམ་དུ། འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིས་ཤེས་རིག་གི་ཚུ་ཚད་མཐོན་པོར་སྤེལ་བ་དང་། ཤེས་རིག་གི་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ནུས་པས་མིའི་འདུ་ཤེས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་པས། དུས་རབས་སྔོན་མའི་གནས་སྟངས་ཕར་ཟད།དུས་རབས་འདིའི་མགོ་མཇུག་ལ་ཡང་འགྱུར་བ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ནི་དཔེར་ན། དུས་རབས་འདིའི་སྟོད་ལ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་རང་རང་གི་སྟོབས་དང་ནུས་པས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞན་ལ་བཙན་དབང་བཏང་ནས་དབང་འཛིན་དང་། དམར་པོའི་ལྟ་བ་བཙན་ཐབས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་སྤེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་ནའང་། ད་ལྟ་གནས་སྟངས་དེ་གོ་ལྡོག་པའི་གནས་ཚུལ་མངོན་གྱུར་འདི་བྱུང་བ་རེད། དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་འདི་

ན་དེ་འདྲའི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཚུ་ཚད་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱུགས་བརྟན་པའི་ཞི་བདེའི་འཛུག་སྒོ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱེ་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཞི་བདེའི་རྨང་གཞི་ནི། དྲག་རྩུབ་ཀྱིས་མིའི་འདུ་ཤེས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རིང་དུ་དོན་ནས་མིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དྲག་རྩུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཚབས་ཆེ་བ་མཐའ་དག་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད། ༧གོང་ས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་ནས་དྲག་རྩུབ་ཀྱིས་མིའི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་མི་ཐུབ་པ་དང་། དྲག་རྩུབ་ཀྱི་འོག་ནས་མི་མང་སྙིང་པོ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དྲག་རྩུབ་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་ཕྱུགས་བརྟན་པོ་མི་འབྱུང་བར་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་ཙང་རྒྱ་མིས་བོད་ལ་བྱ་བ་ཚབས་ཆེན་དེ་འདྲ་བྱས་ནའང་རྒྱ་བོད་སུ་ཐད་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་རྒྱ་བོད་མི་མང་འདི་དག་བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་བྱམས་བརྩེ་ཚད་མེད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཞི་ལམ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་སྨན་པའི་བཀའ་མོལ་ཟབ་གནད་རྒྱུན་མར་མཛད་ན་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་མེ་མདའི་རྩེ་གཏད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་ཞེས་ལབ་པ་དེ་བསླབ་བྱའི་སྙིང་པོར་བཟུང་སྟེ་གཏུམ་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཤ་སྟག་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་བཞིན་རེད། སླར་ཡང་གོང་གི་འཕྲོས་ལ་འཛུག་པར་བྱ་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྟག (༡༦༧༤) ལོར་

མན་རྗུའི་གྲོང་མའི་ནང་བློན་ཕེང་སེང་ཕུང་ (ཁྲུ་སནྟུ་)གིས་གྲོང་མར་ངོ་ལོག་ནས། ཡུན་ནན་ཁུལ་དུ་ཟིང་འཁྲུག་ཆེས་ཆེར་བྱུང་བས།མན་རྗུ་གྲོང་མས་དེའི་འགན་མ་བཟོད་པར་མཁར་སྔོན་པོ་རྣ་ཆི་བླ་མ་སོགས་སྐུ་ཚབ་ཏུ་མངགས་ནས། ༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བོད་དང་སོག་པོ་ཨོ་རོད་ཀྱི་དམག་རོགས་དགོས་ཚུལ་ཞུས་ཡོད།

བྱས་ཙང་ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་བློ་མིག་གྱུ་མི་ངོག་པའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་ན་གནད་དོན་ཆེ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལོན་ཐུབ་པ་ཡིན། ཐ་ན་༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་གིས་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱིས་ཡུལ་གྲུ་ཚུན་ཆད་ལ་ཅིས་ཀྱང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་གོ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་ཡིན། མན་རྗུ་གྲོང་མ་ལ་རང་དབང་གིས་སོག་པོ་དམག་རོགས་སུ་སྐུལ་བའི་ནུས་པ་མེད་ལ། ༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས།མན་རྗུ་གྲོང་མ་དང་༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་སུ་བྱུང་མིན་བློ་ཡི་སྲང་ལ་གཞལ་ན་ལྷོ་ཡང་གི་ཁྱད་པར་རྟོགས་ནུས། ༧གོང་ས་ཆེན་པོས་སྐྱོད་ཀྱི་སོག་པོ་ཨོ་རོད་ནས་སླད་ཀྱི་སོག་པོ་ཏལ་ཏའི་བར་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་བློན་ཁག་ལ་ཁྲིད་ཚོ་དབྲ་ལ་མཆོངས་ཤིག སོད་ཅིག་གཏུབས་ཤིག་ཅེས་མི་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལྟར་གསུངས་ན་ཁོང་ཚོས་ལུས་སྲོག་བཏང་ནས་དབྲ་ལ་མཆོང་རྒྱུ་ཡིན་པར་སེམས་ཉི་

བྱེད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལ་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་གང་གི་སྒོ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་སྲིད་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་རེད། ༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་དྲག་པོ་གཡུལ་འཐབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མེད་པ་མ་གཏོགས། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་དཔུང་རིགས་ཀྱིས་མན་ཇུ་རྒྱ་ནག་དང་བཅས་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་དགོས་ནའང་ལས་སླ་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་ན་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན།

གོང་དུ་མན་ཇུ་གོང་མས་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་དམག་རོགས་དགོས་སྐུལ་ཞུས་ཚུལ་བཤད་པ་དེའི་རྒྱ་ཁུངས་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ནི། ༸གོང་ས་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་ཡིན་ལ། མན་ཇུ་གོང་མ་ལ་བཀའ་ལན་དུ། བོད་གླིང་དགུའི་རྒྱལ་ཁམས་པའི་དཔུང་གིས་རྒྱ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཛོ་ཐོགས་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད། སོག་པོ་ཨོ་རོད་ཀྱི་དཔུང་གིས་ཕྱིན་ཆེ་དགྲ་ནུས་ཆེ་ཡང་རང་དབང་དུ་འདུ་དཀའ་བ་དང་ཚད་པ་དང་འབྲུམ་པ་སོགས་ལ་འཛེམ་བག་དགོས་པའི་སྐབས་ཁས་ལེན་དཀའ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་དམག་རོགས་བཏང་མེད། དེ་ནས་མི་རིང་བར། ཕྱིང་སེང་ཁྲང་གིས་ཀྱང་དམག་རོགས་དགོས་ཚུལ་གྱི་མི་སྣ་མངགས་པར་ཞལ་ལན་

དུ། ཁྱེད་དཔོན་སློན་ཧེ་བག་བྱུང་བ་མངའ་འབངས་ཀྱི་ཚོགས་སྡུག་བསྡལ་གྱི་རྒྱུར་སོང་བས་མ་ལེགས་ཚུལ་དང་།ལར་ནས་བོད་པས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་ཤོག་ནུས་མི་ཐོན། སོག་པོ་ཨོ་རོད་ནི་དྲག་ཤུལ་ཆེ་བས་ཚང་མར་བརྡབས་གསིགས་ལས་སྦྲོས་པའི་ལེགས་ཚོགས་མེད་གསུངས་ནས་ཞལ་བཞེས་མ་མཛད་ཚུལ་༸གོང་ས་ལྔ་པ་རང་གིས་ཕྱག་བསྟར་ནས་བྲིས་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལར་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་མི་འགའ་ཞིག་གིས། སོག་པོ་ཨོ་རོད་མི་དཔོན་གུ་ཤྲི་ཧན་གྱིས་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་ཞབས་འདེགས་ཀྱིས་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། གུ་ཤྲི་ཧན་མན་ཧྲུ་གོང་མའི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་མི་དཔོན་ཞིག་ཡིན་པར་ཟློལ་གྱིས་བསྒྲུབས་ནས།ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་འགོ་ཁྲིད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ནས་ཟེར་བ་དང་། ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་འགོ་གཙོ་ལ་བསྐོས་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་བ་སོགས་རང་གིས་མི་ཤེས་ན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་སྙམ་ནས་བསམ་བཞིན་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་གཞན་རྫོངས་བྱེད་སླུ་བྲིད་དུ་བྲིས་པ་ཤ་སྟག་སྟེ། མི་གཙང་བའི་ལུད་བཞིན་འདོར་བར་བྱ་བའི་གནས་ཀོ་ནར་ངེས་སོ། དེ་ཡང་མན་ཧྲུས་རྒྱ་ནག་ལ་དྲག་པོའི་དཔུང་གིས་དབང་མ་བསྒྱུར་གོང་ལོ་བཅུ་གཅིག་དང་། ༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བོད་ལ་དབང་མ་བསྒྱུར་གོང་ལོ་དགུའི་སྔོན་རོལ་ནས་༸གོང་ས་ལྔ་པ་དང་མན་ཧྲུའི་

རྒྱལ་པོ་དབར་འབྲེལ་ལམ་བྱུང་ཡོད། (མན་ཇུའི་ལོ་རྒྱུས་མི་ཤེས་ནའང་དེའི་སྐབས་མན་ཇུ་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་ལ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་དུ་མར་ཇུར་ཆེད་ཅེས་སྣང་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་གོ་དགོས།) རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་

བྱའི་ལོ་ (༡༦༣༣) ལ། ༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐུན་མོང་ནས། མན་ཇུ་པོག་ཏ་རྒྱལ་པོ་ལ་ (ཇུར་ཆེད་པོག་ཏ་རྒྱལ་པོ།) རྒྱལ་ཁམས་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་དགོས་ཚུལ་དང་དེ་བཞིན་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱངས་ན་པོག་ཏ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིག་དང་བཅས་སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་པ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ཚབ་ཏུ་མངགས་གཏོང་མཛད། སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་ས་སྨུག་ཏུན་དུ་ཕེབས་པར། རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་དགྱེས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཕོ་བྲང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕེབས་ནས་བསུས་ཏེ་ཕྱག་འཚལ་ཚུལ་སོགས་ཆེན་པོ་ཏོར་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་གསེར་གྱི་དེབ་ཐེར་ལས་ཀྱང་གསལ། རྒྱལ་པོས་བཀའ་ལན་དུ། ཁོ་བོས་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འབངས་ཆབ་འོག་ཏུ་འཇུག་ལ་ཁད་ཡོད་པས། དོན་དེ་གྲུབ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པཎ་རྣམ་གཉིས་གདན་འདྲེན་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བཀའ་ཡིག་ཕུལ། སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ལྕགས་འབྲུག་ (༡༦༤༠) ལོར་

བོད་ནས་སླར་ཡང་རྒྱལ་ས་སྨུག་ཧྲུན་དུ་ཕེབས། མན་ཇུས་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ལོ་ཤིང་སྤྲེལ་ (༡༦༤༤) ལོ་རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་དུ་པེ་ཅིང་དུ་ཕེབས། གོང་མས་དབུ་བླར་བཀུར་ཞིང་། གོང་མའི་ཆབ་སྲིད་བརྟན་དོན་དུ། ཕོ་བྲང་དབུས་ཀྱི་ཟེའུ་ཤན་ཟེར་བའི་རྩེར་ཐུགས་རྟེན་མཆོད་རྟེན་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་རྒྱབ་ངོས་སུ་ལྷ་ཁང་སེར་པོར་གྲགས་པ་བཞེངས། སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་སྐུ་མཆེད་འཛམ་དབྱངས་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་གདན་དྲངས་ཏེ། སྨུག་ཧྲུན་དུ་གཞི་རྩ་རབ་རྒྱས་གླིང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་བཏབ་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་འགངས་ཆེ།མདོར་ན། ༥གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གཞན་ཕན་མཐའ་མེད་པའི་མཛད་བྱུས་ཀྱིས་ཐོག་ཏ་རྒྱལ་པོ་སྲས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་ནང་པ་རྣལ་མར་བསྒྱུར་ནས་ཞི་བདེའི་འཇུག་ངོགས་སུ་ཡང་དག་པར་ཁྲིད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སོག་པོས་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་ལྟར། མན་ཇུས་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་ནག་མི་མང་ལ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཁྲག་གི་མདོག་ལྟར་དམར། །རྐང་ལེབ་རོ་ཡིས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཁེབས། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྙམ་མོ། ད་ལྟ་རྒྱ་མིས་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་གསང་རྒྱ་དམ་པོར་སྦས་ནས། མན་ཆིང་གི་དམག་དཔུང་ཧྲན་ཧའི་ཀོན་འགག་འཕྲང་ནང་དུ་འཛུལ་རྗེས་ཧྲུན་གྱི་ཁྲི་ལོ་དགུ་

པར་ (༡༦༥༢) ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བོད་ནས་པེ་ཅིང་དུ་དགའ་སྟོན་ཞུ་བར་ཕེབས་པར་མ་ཟད། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལ་འཇལ་ས་གནང་བར་ཞུས་པ་རེད། ཅེས་མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་སྒྲུ་ཐབས་སླུ་བྲིད་ཡ་སྐྱག་བྲིས་པ་མང་མོད། གཟིངས་བསྐྱོད་ཕྱུལ་བ་ལ་འཇལ་ས་སྐུལ་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་རིལ་པོ་འདིའི་སྟེང་གི་སྔོན་མ་དང་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ནག་པ་དེ་ཆོས་ངོ་བོ་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་གཟིངས་བསྐྱོད་ཕྱུལ་ས་དེ་དང་དེ་གཟིངས་བསྐྱོད་ཕྱུལ་མཁན་དེ་དང་དེའི་དབང་འོག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ཟེར་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་རེད།

༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། ༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་སོག་པོ་ཧལ་ཧའི་རྒྱལ་པོ་ལ། མེ་ཕོ་ཁྱིའི་ལོར་ (༡༦༩༦) སྐུལ་བའི་བཀའ་ཡིག་ལས། དེ་ཡང་ཡུལ་སོ་སོའི་ས་ཆེན་པོ་སྐྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་བཞིན་དུ་སྐྱོད་པ་ལ་རག་ལས་པས། སྔོན་ནས་རྒྱ་མཚན་རིམ་པར་སོང་བ་ལྟར། ཕྱོགས་དེའི་ཕྱི་ནང་ཀུན་དུ་ཕན་ཚུན་མཉེས་གཤིན་པའི་ངང་ཚུལ་གྱིས། རང་རང་གི་མངའ་རིས་ལས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། སྡིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ངོ་ཚ་ཤེས་ཤིང་། སྔོན་ནས་གཉེན་དང་མཛའ་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཁྲེལ་ཡོད་ཡ་

རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ནན་ཏན་དུ་བསྒྲིམས་པའི་གཞུང་བཟང་པོ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཁྱུར་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དགོས×××། ཞེས་སོགས་གསལ་བ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ནས།༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་དར་དཀར་ཡུག་གཅིག་གིས་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གནད་དོན་ངོ་མར་གོ་བ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དགོས། མི་ཁྲི་ལོ་དེར་༸ལྔ་པ་ཆེན་པོས་མན་ཧྲུ་གོང་མར་བཀའ་ཡིག་ཕུལ་གནང་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར་ཡང་འཕགས་པ་རིགས་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་བསམ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་དགེ་བཅུའི་ལམ་ལ་བཀྲི་བར་མཛད། རྒྱ་ནག་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་མཐའ་དག་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྲགས་པ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་གོང་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་མངའ་འབངས་མཐའ་དག་དགེ་བ་ལ་འགོད་དགོས×××། ཞེས་སོགས་གསལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་དབང་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་རྗེ་མོར་སོན་པ་དང་། བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་ར་འཕྲོད་པར་འདུག་པ་འདི་འདྲ་སྣང་མེད་དུ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད།

དེ་ཡང་སྤྱིར་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་རྒྱུ་མཚན་གསེར་གྱི་འཛིན་མ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྔོན་ནས་ད་བར་རྒྱ་བོད་དབར་གནས་སྟངས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མི་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྔོན་རབས་ཡིག་ཆ་ཙམ་ལ་ཁུངས་སྐྱེལ་དགོས་པ་མ་ཡིན། རྒྱ་བོད་དབར་གནས་སྟངས་སོ་སོར་འབྱེད་བྱེད་ཆེས་མང་མོད། གནད་དོན་སྙིང་པོར་བསྡྲིལ་ན། རྒྱ་བོད་གཉིས་རྒྱལ་རབས་མི་འདྲ། རྒྱལ་ཁྲིམས་མི་འདྲ། ཤེས་རིག་དང་སྐད་ཡིག་གོམས་གཤིས་མི་འདྲ། ཡུལ་དང་ཡུལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་འདི་དག་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་གང་དང་གང་རང་དབང་རང་བཙན་མཚོན་བྱེད་ཡང་དེ་དག་ཡིན་གྱི། གང་ལ་གང་གིས་བཙན་འཛུལ་དང་བཙན་དབང་བཀྲང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ཁྲོན་ཡོངས་གཅིག་ཏུ་བསྡྲིལ་ནས་དམག་གི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཕྱེ་སྟེ། ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས། འབུམ་གསེར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས། རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས། མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་ཏེ་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་མོ་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་སོགས་མཛད། བཙན་པོ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༦༥༥, ༦

༤༠, ༢༡༨, ༢༢༡,༢༢༦,༢༢༨, བཅས་ལ་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་མཛད་སྣང་བར་མངོན།

ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་གཞོན་དབང་གི་སྐབས་ལ། དཔྱ་ཁྲལ། དམག་ཁྲལ༑ ས་ཚིགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དབུལ་འབྱོར་དང་ས་ཆ་བཟང་ངན་སོགས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་སོགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཕྱེ་གསལ་ཆེན་མོར་གྲགས་པ་མཛད།

སྣེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་མོ་ཕག་གྲུ་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་བླངས་ནས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བཙུགས། ས་སྐྱའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་ཧོར་གྱི་ཤན་ཞུགས་པ་ཐུགས་ལ་མ་འབབ་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ་གཏན་འབེབས་མཛད། གཙང་སྡེ་སྲིད་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་གོང་གི་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔའི་སྟེང་དུ་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ལྷོ་མོན་སོགས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཀླ་ཀློ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ་ཞེས་གྲགས་པ་བསྣན་ནས་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག་གཏན་འབེབས་མཛད། སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ་ལས་དཔའ་བོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྕེ་དང་སྟར་མ་ཤའི་ཞལ་ལྕེ་གཉིས་དོར་ནས་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ་མཛད་པར་ཡང་གྲགས་ཆེའོ།

༄གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ས་ལུག་ (༡༦༧༩) ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། དེ་ནས་བགྲང་བྱ་གཉིས་པ་ལྕགས་བྱ་ལོར(༡༦༨༡) མིའི་དབང་པོ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། མདོར་ན་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདིའི་རིང་ལ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཙན་པོའི་རབས་དང་། དེ་ནས་དཔལ་ས་སྐྱ་གོང་མ་དཔོན་རབས། སྣེ་གདོང་གོང་མ་རིམ་བྱོན། རིན་སྤུངས་སྡེ་པ་དང་གཙང་རྒྱལ་བྱོན་རབས་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་བོད་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕོ་འགྱུར་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན་གསར་དུ་མཛད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་༄གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བོད་ཆེན་པོའི་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ནས་ས་ཆེན་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་དགོས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་བརྟན་པོར་བཙུགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་རང་རང་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་དང་ལྡན་ན་ནི། གོང་དུ་ཟུར་ཙམ་བརྗོད་པའི་༄གོང་ས་ལྔ་པའི་བཀའ་ཡིག་དེ་དག་ལ་དཔྱད་པས་ཀྱང་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འདྲེན་ནུས་པར་སྣང་ངོ་།

༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ནས་ད་བར་སྐུའི་ཕྲེང་བ་རིམ་པར་བསྟར་བའི་སྐབས་དག་ཏུ་ཡང་ཡུལ་དུས་དང་བསྟུན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོས་བསྒྱུར་དང་འཕྲི་སྣོན་སྣ་ཚོགས་མཛད་པར་ཅིས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་ལ། ད་ལྟ་༧གོང་ས་༧རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་དགོངས་བཞེས་དགོས་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་པོས་བོད་དམངས་གཙོའི་གཞུང་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་མཛད་པས་མཚོན་བོད་ཀྱི་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་རང་དབང་སོར་ཆུད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སླན་པའི་མཛད་བརྒྱ་དང་སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛེས་མའི་རྣ་རྒྱན་དུ་སྒྱུད་པ་འདི་བཞིན་ལགས་སོ།

རྒྱ་ནག་ལ་རྒྱའི་རྒྱལ་རབས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་བཞིན་བོད་ལ་ཡང་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རབས་སོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བར་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དྲུག་མཛད་པའི་ནང་ཚན་དཔའ་མཚན་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་ནི་དམག་ཁྲིམས་ཡིན་པར་མངོན་ལ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་ལ་ཁྲོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་སྒྲིག་འཛུགས་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་འདིའི་མཛད་རྗེས་ལ་སྲིད་ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དུས་རབས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ། དགུ་པའི་སྐབས་ན་འཛམ་གླིང་ཤར་དཀྱིལ་ན་བོད་དང་བོད་ཀྱི་

དམག་བྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུས་ལ་འགྲན་འོས་པ་གཞན་མེད་པར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་ལ། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་དེ་དང་བཙན་པོ་ཕྱི་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་མི་སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཚོས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་གོང་ལ་བོད་རང་བཙན་དངོས་གནས་ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་ལབ་དགོས་བྱུང་བ་ཡང་གོང་གི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་གནད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན།

ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་ཁག་ན་རྒྱ་ཆེར་གསལ་བ་ལྟར་ལ། གནད་དོན་མདོར་བསྡུས་ན། བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་ཡིག་སྲོལ་དར་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་སོང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་དེ་ཉིད་ནི་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྣམ་པས། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རང་གི་ཡི་གེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་ན་མི་ལེགས་ཤིང་ཡོད་ན་དགེ་མཚན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ། བོད་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་འདི་གསར་བཏོད་མཛད་ནས། རྒྱལ་ཁབ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཡིག་སྲོལ་འདིའི་སྟེང་ནས་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དུས་ཡུན་དེ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་ཡུན་དུས་རིང་པོ་འདི་ལ་བོད་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཤེས་རིག་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བོད་རང་གི་ཡི་གེ་འདིའི་སྟེང་ནས་གཏན་འབེབས་འཛིན་སྐྱོང་བར་མ་ཆད་པར་བྱུང་

བ་ཞིག་ཡིན། ཡི་གེ་འདིའི་སྟེང་ནས་བོད་རང་གི་རིག་གནས་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གིས་བོད་ནི་རྒྱ་དཀར་ནག་སོགས་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། བོད་དུ་རིག་གཞུང་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ་ཞིབ་པར་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་ཁག་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་དགོས། དེང་སྐབས་བློ་མིག་ཀུ་ཏོག་པ་འགའ་ཞིག་གིས། བཙོ་རིག་གི་ཡན་ལག་བྲིས་འབུར་གྱི་སྐུ་བརྙན་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་ཞིབ་བཤད་ཁུལ་གྱིས་དེ་དང་དེའི་སྲོལ་རྒྱུན་ནི་ཡང་ན་རྒྱ་ནག་དང་ཡང་ན་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ལས་བྱུང་བར་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་མོད། དེ་ནི་བོད་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་བྲིས་འབུར་གྱི་རྒྱུན་མང་ཙམ་ཞིག་ལི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྲིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་རྟེན་བྲིས་འབུར་གྱི་སྐུ་རྣམས་དབེ་གང་ལ་བླངས་ནས་བཞེངས་པ་ཡིན་མིན་ཙམ་ལའང་བློ་ཁ་ཕྱོགས་མ་ཐུབ་པའི་ཉེས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། ངོན་ཀྱང་འདི་ནི་འཕྲོས་ཞོར་དུ་ཐལ་ལོ། མདོར་ན། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གིས་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་མཚོན་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་དུ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་སྤྱོར་བ་བརྩམས་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཙམ་ལའང་མ་བཟོད་པར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་བླ་མའི་ཡི་གེ་ཡིན་པས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་ལབ་ཡོད།

བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ཡོགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚོན་དོན་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་བཙན་དབང་བཏང་དང་མ་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། གོང་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐོར་ཟུར་ཙམ་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་དང་། རྒྱ་ནག་དང་གཏན་མ་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་གྱི་གོམས་གཤིས་དང་མི་མང་གི་ཆས་གོས་ཆ་ལུགས། སྐད་ཡིག་དང་ཤེས་རིག མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་དང་གཞུང་གི་མཛད་སྒོ། ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་དང་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དང་དམག་ཇུས་ལས་ཁུངས། རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་གླུ །དམག་དང་དམག་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས། ཁྲིམས་ཁང་། བཙོན་ཁང་། བོད་གཞུང་དངུལ།དཔྱ་ཁྲལ། སྦྲག་ཁང་དང་སྦྲག་དམ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བོད་ལ་བོད་རང་དབང་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པར་མཚོན་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་གིས་དབྱིན་དམག་བོད་ལ་མ་བཏང་གོང་ལ་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡིན་པར་གསལ་པོར་མ་ཤེས་ཤིང་། ཤིང་འབྲུག་ (༡༩༠༨) ལོར་དབྱིན་དམག་ལྷ་སར་སླེབས་པ་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ངོ་མ་དེ་འདྲ་ཡིན་པར་ཧ་གོ་བ་རེད། དབྱིན་དམག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་པའི་སྐབས་དེ་ཙམ་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་ཀྱང་བོད་ཁམས་སྨད་ཕྱོགས་སུ་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་རྒྱུའི་འགོ་ཚུགས་ཡོད་པ་རེད། དུས་རབས་

བཅུ་གསུམ་པ་ནས་བོད་རྒྱའི་འོག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་ཅིས་ཀྱང་མི་བདེན་ལ། གལ་ཏེ་དེ་བདེན་ན་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་འབྱུང་མི་སྲིད། བོད་ལ་གོང་དུ་སྨྲས་པ་བཞིན་རང་ཡུལ་རང་ལ་དབང་བའི་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཡོད་པར་བརྟེན་ ༡༧༨༩ ལོ་ལ་བོད་དང་གོར་ཁའི་དབར་ཆིངས་ཡིག སྔར་ཡང་ ༡༨༥༥-༦ ལོར་བོད་དང་གོར་ཁའི་ཆིངས་ཡིག ༡༩༠༤ ལོ་ལ་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་དང་བོད་དབར་ཆིངས་ཡིག ༡༩༡༣ ལོ་ལ་བོད་དང་སོག་པོའི་དབར་ཆིངས་ཡིག་ ༡༩༡༤ ལོ་སྔར་ཡང་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་དང་བོད་དབར་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་བོད་གཞུང་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་གཏུག་བྱས་ནས་བོད་དང་རྒྱ་གར་དབར་གྱི་ས་མཚམས་གྲོས་ཆོད་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ད་ལྟ་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་ས་མཚམས་ཟེར་བ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིང་མོ་འདི་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་རེད། དེ་བས་ན་ད་ལྟ་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་ས་མཚམས་ཟེར་བའི་ཆིག་འདི་མ་དག་པ་ཞུས་དག་ངེས་པར་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དབྱིན་དམག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གིས་ཀྱང་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་སུ་མཐུད་ནས་བྱས་ཏེ་ལྕགས་ཁྱི་ (༡༩༡༠) ལོར་རྒྱ་དམག་ལྷ་སར་སླེབས་པ་

རེད། བོད་རྒྱའི་འཁོག་མིན་པ་རྒྱུ་མཚན་འདིས་ཀྱང་གོ་ཐུབ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དབྱིན་ཇིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ལ་རོགས་སྐྱོར་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐབས་ལ། ད་དུང་རྒྱ་དམག་གིས་བོད་ལ་དམག་བརྒྱབ་ནས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གཏན་འབྱུང་མི་སྲིད། ཚུ་བྱི་ (༡༩༡༢) ལོར་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་གནས་པའི་བོད་མི་རྣམས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྱུར་བྱས་ནས་དམག་བརྒྱབ་པས་བོད་རྒྱལ་ཞིང་། ཆུ་གླང་ (༡༩༡༣) ལོར་རྒྱ་དམག་ལྷ་ས་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་བོད་རང་དབང་རང་བཙན་ཡིན་པར་དྲིལ་བསྒྲགས་གནང་བ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་ལྕགས་སྟག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་བར་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཐེ་བྱུས་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་མེད་པ་དང་བོད་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཤིང་སྟག་ (༡༩༡༨) ལོར་བོད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་དབྱིན་ཇིའི་ལག་ནས་དམག་མཁོའི་མཚོན་ཆ་འཕོར་ཆེ་བ་ཉོ་སྒྲུབ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེ་ལ་བྱུས་གཏོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད་པ་ནི་ངོ་བོའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་བརྡ་མཚོན་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། མེ་འབྲུག་ (༡༩༡༦) ལོར་བོད་

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་ཤུགས་ཆེར་བསྐྱེད་ནས་དམག་སྤྱིའི་ལས་ཁུངས་སུ་དམག་དོན་སློར་རྩ་འཛིན་སྒྲིག་གཞིའི་དེབ་ཐེར་བཀོད། བོད་གཞུང་དམག་དང་ཡུལ་དམག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས། ཆབ་མདོ། གོ་འཇོ། སྡེ་དགེ་སོགས་སུ་རྒྱ་དམག་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱིར་འདེད་བྱས་མཚམས་ན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་བོད་རྒྱ་གཉིས་དམག་མཚམས་འཁྲུལ་ཆོད་ཡོང་བའི་བར་བཞུགས་དགོས་ཚུལ་བསྐུལ་བར། དབྱིན་ཇིས་སྐུ་ཚབ་མི་གསུམ་བཏང་ནས་ཞི་ཆིངས་བྱས་ཏེ། གནས་སྐབས་འདུམ་འགྲིག་གི་གྲོས་ཆོད་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་བཞག གནས་སྟངས་ངོ་མ་དང་རྒྱུ་མཚན་གནད་མ་དེ་དག་གིས་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་མངོན་གསལ་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་བརྟེན་མེ་མོ་གླང་གི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༧ ལོའི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་དང་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གཉིས་རི་པིན་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་རྒྱུའི་སློར་ལ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ནས་རྒྱལ་སྐྱོབ་རྩ་འཛིན་ཆེན་པོ་བཅུ་ཟེར་བ་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། གྲོས་ཆོད་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཀྱི་རྩ་འཛིན་དེ་དག་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཀྱང་བོད་ལ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་མེད། དེའི་རྩ་དོན་གསུམ་པར། ཀྲུང་གོ་ཡོངས་ཀྱི་མི་དམངས་རྣམས་སྐུལ་སློང་བྱས་ནས་ཁོང་ཚོར་དྲག་ཆས་སྤྲས་ཏེ་རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་ལ་ཞུགས་སུ་བཅུག་ཐོག་ནུས་ཤུགས་ཡོད་མཁན་གྱིས་ནུས་ཤུགས་བཏོན་

རྒྱ་དང་། དངུལ་ཡོད་མཁན་གྱིས་དངུལ་བཏོན་རྒྱུ་ཞེས་འགོད་ཡོད། བོད་གཞུང་ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱུལ་སྐྱོང་བྱས་མེད་པར་མ་ཟད། བོད་མི་མང་ལ་དྲག་ཆས་སྤྲས་ཏེ་རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་ལ་ཞུགས་བཅུག་མེད། བྱས་ཙང་བོད་ཀྱང་གོའི་ཤོག་མིན་པར་དེས་ཀྱང་ར་འཕྲོད་པར་འདུག དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་རྒྱའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཨ་རི་དང་དབྱིན་ཇི་སོགས་ནས་བོད་གཞུང་ལ་བོད་ཀྱི་ས་ཐོག་བརྒྱུད་དམག་མཁོ་འོར་འདྲེན་ཆོག་པར་བསྐུལ་ནའང་བོད་ནི་དབར་གནས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གནས་པས་དེ་ལ་ངོས་ལེན་མཛད་མེད།མེ་ཕག་ (༡༩༤༧) ལོར་ལྡི་ལིར་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་འཚོགས་སྐབས་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་དང་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་ཐོག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་ཡང་བསྒྲེངས་འཛུགས་བྱས་ཡོད་ལ།དེའི་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་མཚོན་བྱེད་ས་བཀྲའི་རེའུ་མིག་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་ཡོད། ས་ཕོ་བྱི་བའི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༨ ལོར་བོད་ཀྱི་དངུལ་ཁང་སྤྱི་ཁྱབ་རྩེས་དཔོན་ཞྭ་སྒབ་པ་སྐུ་འཁོར་བཅས། ཨ་རི་དང་། དབྱིན་ཡུལ་སོགས་སུ་བོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་དོན་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆེད་ཕེབས་སྐབས་ཕྱིར་བསྐྱོད་ལག་འཁྱེར་སོགས་གང་ལའང་ག་གོར་གང་ཡང་མེད་པར་བོད་གཞུང་གིས་གནང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོད་ལག་འཁྱེར་ལ་ཆ་འཛོག་བྱས་ཡོད། ཕྱི་འབྲེལ་ཚོང་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་དེ་དག་ལ་ཐད་ཀར་

འབྲེལ་ལམ་མཛད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཞིག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མིན་པར་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད།

དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་མོ་གླང་ (༡༩༤༩) གི་ལོ་རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་དམར་གཞུང་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། དེ་ལ་མི་རིགས་བཅུ་ཕྲག་འདུས་ནས་བཙུགས་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མོད། མི་རིགས་དེའི་ཁོངས་སུ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་མེད་ལ། མེས་རྒྱལ་ཟེར་བ་དེའི་ཁོངས་སུ་ཡང་བོད་ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་སྟག་ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཨུ་ཐུ་སྦུའི་གཞུང་ལ་ཨ་སྒོར་ ༣༠༠,༠༠༠,༠༠༠ རོགས་སྐྱོར་ཞུས་ཏེ་ཆིངས་ཡིག་འཛོག་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་སོག་ཏལ་ཏ་རང་དབང་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་ལ། སོག་པོ་ཏལ་ཏ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༤༤ ལོ་ནས་རིམ་གྱིས་མན་ཇུ་གོང་མའི་དབང་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། རྒྱ་ནག་པ་སུན་ཀྲུང་ཧྲན་གྱིས་ཞིང་ཀྲུང་ཧྲུའི་ཟེར་བའི་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་རྩ་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་ ༡༨༩༤, ༡༨༩༥, ༡༩༠༠, ༡༩༠༦, ༡༩༠, ༡༩༠༨, ལོ་བཅས་ལ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ནག་མན་ཇུའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་དང་། ༡༩༡༡ ལོར་མན་ཇུའི་སྲིད་གཞུང་མགོ་རྗེང་སློག་པ་རེད། དེ་དུས་སོག་པོ་ཏལ་ཏས་ང་ཚོ་མན་ཇུའི་འོག་ཏུ་བསྡད་ནའང་རྒྱ་ནག་གི་འོག་ཏུ་

བསྟོད་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་རྩོད་གླེང་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་སུ་བཀར་བ་ད་ལྟའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་རེད། སོག་པོར་རང་དབང་སོར་ཆུད་ནས་བོད་དང་སོག་པོའི་དབར་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་དགུ་བཞག་ (ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣) ཡོད་ལ། འདི་ནི་དོན་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་ད་ལྟ་དྲན་གསོ་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དྲན་གསོ་བཏང་ནས་ཐབས་ལམ་དྲང་པོ་དང་མཁས་པོའི་སྒོ་ནས་ལམ་ཕྱོགས་བཟང་པོར་བསྐྱོད་ན་ནི། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་འདི་དང་། ༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་འདིའི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་མཐའ་མ་མཆིས་པ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པས། ༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་རིགས་པས་དཔྱད་ན་དགོག་མི་ནུས་པ་ཞིག་མིན། ལུང་པ་གང་ཞིག་མན་ཧྲུའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པས་རྒྱའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པར་མི་འགྲུབ་པ་འདི་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་འདོད་ན་ངེས་པར་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་རང་གཞན་སུ་ཐད་ནས་སྲིད་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མ་ཅི་བྱུང་ཤོད་འདོད་ན་ནི།སོག་པོ་དང་བོད། རྒྱ་ནག་དང་མན་ཧྲུ་བཅས་གཅིག་བསྡེབས་མི་བྱེད་པར། སོ་སོར་ཕྱེ་ན་མ་གཏོགས་འགྲིག་གི་མ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་དང་། མན་ཧྲུའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་དབང་ཤུགས་ཀྱིས་གར་ཁྱབ་མཐའ་དག་རྒྱ་ནག་གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་མི་ཐུབ་པ་འདི་རྩ་བར་བཞག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

ང་ཚོས་རྒྱ་བོད་དབར་གྱི་རྙོག་དྲ་འདི་ཁ་གསངས་ནས་སྐད་ཆ་དྲང་པོར་བཤད་ན་ནི། བོད་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བོད་རྒྱའི་འོག་ཡིན་སྙམ་པ་རྨི་ལམ་ཙམ་ནའང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གོང་དུ་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚོན་དོན་ཟུར་ཙམ་རེ་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན། བོད་མིས་དེ་ལྟར་བསམ་པ་ནི་བསམ་དོན་མ་ནོར་ཞིང་དངོས་པོའི་གནས་སྟངས་ལ་བསམ་པའི་བསམ་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་བོད་མི་ཙམ་མ་ཟད། ཕྱི་རྒྱལ་བལྟ་སྐོར་བ་སུ་འདྲ་ཞིག་བོད་དུ་སླེབས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྔ་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་གིས་བཙན་གནོན་དང་བཙན་དབང་འདིའི་འོག་ཏུ་བོད་མི་མང་ལ་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ར་འཕྲོད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཙམ་མ་ཟད་བར་ལམ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་སྐོར་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་དུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟར་སྟངས་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཙམ་གྱིས་བོད་རྒྱའི་འོག་མིན་པར་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བ་བཞིན་གསལ་པོར་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པའི་རྗེས་ ༡༩༥༠ ལོ་ཨུ་རུ་སུ་དང་རྒྱ་གཞུང་གཉིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆིངས་ཡིག་བཞག་ཅིང་། ཆིངས་ཡིག་དེ་བཞག་གྲུབ་མཚམས་ནས་རྒྱ་ནག་

གཞུང་གིས་བོད་ལ་དྲག་དམག་གཏོང་རྒྱུའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ལས་ཆིངས་ཡིག་དེ་མ་བཞག་གོང་ལ་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་ནུས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཆིངས་ཡིག་དེ་ནི། འཛར་མན་དང་ཨུ་རུ་སུ་གཉིས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོ་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་དེ་དང་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན། གང་ལྟར་ཡང་ཆིངས་ཡིག་དེ་མ་བཞག་གོང་ལ་བོད་ལ་དཔུང་འཛུག་བྱེད་རྒྱུ་དང་བོད་རྒྱའི་འོག་ཡིན་ཚུལ་མངོན་གསལ་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་ཐུབ་མེད། ཆིངས་ཡིག་དེ་བཞག་གྲུབ་ནས་འཕྲལ་དུ་བོད་ལ་དྲག་དམག་གཏོང་རྒྱུའི་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། བོད་སྔ་མོ་ནས་རྒྱའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་བདེན་ན། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ་སླར་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་དོན་འགངས་ཆེ་བ་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་དོན་ག་ལ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་བོད་ལ་དྲག་དམག་འཁོར་ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ་བོད་ཀྱི་བྱང་ཤར་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཁྲོན་ཆེ་བར་བཙན་གནོན་དང་མདོ་སྨྲི་ང་ཡོད་པ་འཛིན་བཟུང་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོར་ (༡༩༥༡) ང་ཡོད་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་འབྲིད། པེ་ཅིང་དུ་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་མེ་མདའི་ཁ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་ལབ་པ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ནས་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་

དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་བཀྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་ཟེར་བའི་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཞག་བཅུག་པ་རེད། འདི་ལ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་དུ་དཀྱོགས་རུང་མ་དཀྱོགས་རུང་། བོད་ས་གནས་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ས་གནས་མིན་ཅིང་བཙན་དབང་གིས་ཚིངས་ཡིག་དེ་འདྲ་བཞག་བཅུག་པ་རེད། གོང་གི་གྲོས་མཐུན་ཚིངས་དོན་གྱི་འགོ་བརྗོད་ལ་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་བོད་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་འོག་མིན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཐུབ་པ་རེད། ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་རེད། བྱས་ཙང་བོད་རྒྱའི་འོག་ཡིན་ན་ཚིངས་དོན་དེ་འདྲ་འཇོག་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད། བཙན་དབང་གིས་བཞག་བཅུག་པའི་ཚིངས་ཡིག་དོན་ཚན་རེ་རེར་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པས་ཀྱང་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་གོ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་རྒྱ་ནག་གི་འོག་ཡིན་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་གཞན་ཞིག་དང་ཚིངས་ཡིག་འཇོག་དོན་མེད་པ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་དང་གྲོས་མཐུན་བྱེད་དགོས་པ་དང་གྲོས་མཐུན་བྱས་ནས་ཚིངས་ཡིག་དེ་འདྲ་འཇོག་དགོས་དོན་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཞེས་ཚིག་དོན་བཅོས་རུང་མ་བཅོས་རུང་གཞུང་དེ་བོད་མི་མང་གི་གཞུང་རེད། བོད་

མི་མང་ལ་གཞུང་དེ་ལས་གཞུང་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་ས་གནས་ཟེར་བའི་ས་གནས་དེ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ལས་རྒྱ་ནག་གི་ས་གནས་མ་རེད། རྒྱའི་ས་གནས་དང་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གཅིག་པ་མ་རེད། བོད་ཀྱི་ས་གནས་བོད་མི་ལ་མི་དབང་ལ་རྒྱ་མི་ལ་དབང་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་ས་གནས་བྱ་བ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་དང་། བོད་ཀྱི་ས་གནས་བྱ་བ་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་གོ་དགོས་པ་ལས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ནི་དབུས་གཙང་ཁུལ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་ཁམས་ཨ་མདོ་དང་བཅས་པའི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་རེད། བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱིས་ནང་སོག་དང་ཡུ་གུར་ཤུད་པས་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁྱོན་དང་དོ་མཉམ་གི་ཡོད་པ་རེད།

ད་ལྟ་རྒྱ་མིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་འདིའི་རྒྱབ་རྗེན་ཁུངས་ལུང་ལ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་གོང་ལ་བོད་རང་བཙན་དངོས་གནས་ཡིན་ཀྱང་དུས་རབས་དེ་ནས་བོད་རྒྱའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ཟེར། དུས་རབས་དེ་ནས་རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པས་བོད་རྒྱའི་འོག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་ཞིག་གཏན་ནས་འབྱུང་མི་སྲིད།མན་ཧྲུའི་སྐབས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ (༡༢༨༠-༡༣༦༨) བར་བསྡད་པ་དང་། མན་ཇུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ (༡༦༤༤-༡༩༡༡) གི་བར་བསྡད་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་འགའ་ནས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ་ཚུལ་འབྱུང་མོད། སྐབས་དེའི་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་ཡང་། ཕུལ་མཁན་རྒྱ་ནག་མ་རེད་སོག་པོ་རེད། ཕུལ་ས་རྒྱ་མི་མ་རེད་བོད་པ་རེད། ཕུལ་བྱ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་རྒྱ་ནག་གི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་མ་རེད་བོད་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་རེད། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པར་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ་ཐེར་བའི་ཕུལ་བའི་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་གླང་ (༡༢༥༣) ལོ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་དུ་མར་འབྱུང་བ་ལྟར་ལ། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཡོས་ (༡༢༧༩) ལོ་བར་རྒྱའི་རྒྱལ་ཁྲིར་མངོན་པར་བཞུགས་བཞིན་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་མ་དང་གནད་དོན་བདེན་པ་འདི་འདྲ་དཔང་པོར་བཞག་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས། འདི་འདྲ་མ་ཤེས་པའམ་ཤེས་ཀྱང་རྩིས་མེད་དུ་དོར་ནས་ཞིབ་ཆ་ངེས་གསལ་གང་ཡང་མེད་པར་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་གོང་ལ་བོད་རང་བཙན་དངོས་གནས་ཡིན་ཀྱང་དུས་རབས་དེ་ནས་བོད་རྒྱའི་འོག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ཟེར་བ་ཙམ་ལ་ཁེ་ཕན་རྟུལ་

ཙམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད། ད་ལྟ་བོད་མིས་བོད་རང་བཙན་ཡིན་ཞེས་རྩོད་པ་དེ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་གོང་ལ་བོད་རང་བཙན་དངོས་གནས་ཡིན་ཀྱང་ཟེར་བའི་རང་བཙན་དེ་རེད། རང་བཙན་དེ་བཞག་ནས་རང་བཙན་གཞན་ཞིག་དགོས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

བོད་རང་བཙན་གྱི་མཚོན་དོན་ནི་བོད་པས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་རྩ་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བསྡུད་ཡོད་པ་དང་དེའི་ཚུལ་གོང་དུ་མཚོན་ཙམ་སླུས་པ་ལྟར་ཡིན། རང་དབང་རྒྱལ་ཁབ་མཚོན་བྱེད་དེ་ལྟར་ལས་ལུང་པ་གང་ཞིག་གང་གི་བཙན་དབང་དུ་ཚུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་མིན། སྔོན་རྒྱ་ནག་སོག་པོ་དང་མན་ཇུའི་བཙན་དབང་དུ་ཚུད་ཚུལ་ཀུན་ལ་རླུང་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༢༧༣ ནས་ཏ་ཡན་གོང་མས་ཁྲོའོ་ཞན་ (Korea) ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་། རི་པིན་གྱིས་ (༡༨༩༥–༡༩༤༥) ཛེ་ཕན་བཟུང་སྟེ་དབང་བསྒྱུར་ནས་བསྡུད་པ་ནི་རྒྱ་མི་རང་ལ་ཉམས་མྱོང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་ (༡༨༡༨-༡༩༤༧) བཙན་བཟུང་དང་། བཙན་བཟུང་འདིའི་འོག་ལ་འབར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡང་ཚུད་པ་ཀུན་གྱིས་ངེས་གསལ་ལྟར་རེད། སྔ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚད་མ་གང་ནའང་རྒྱ་ནག་གིས་

བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་ནས་མེད། ང་ཚོས་སྐད་ཆ་དྲང་པོར་བཤད་ན། སོག་པོ་དང་མན་ཇུས་གང་དང་གང་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཚད་མཐའ་དག་རྒྱ་ནག་གི་འོག་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ནི་བྲིས་པ་ཚུན་ཆད་བཞད་གད་སློང་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་མིན་ཨུ་རུ་སུའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ཐད་ཀར་དྲི་གཏུགས་བྱས་པས་ཀྱང་གནད་དོན་ངོ་མར་གོ་བ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ད་ལྟའི་བེ་ཏི་ནམ་ (Vietnam) གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ལ་ཆ་མཚོན་ན་ཡང་། ཆེས་སྔ་མོ་རྒྱ་ནག་ཧན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་དབང་བསྒྱུར་ནས་ཕྱི་ལོ་༩༣༩ བར་རྒྱའི་འོག་ཏུ་ཚུད། མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སླར་ཡང་ (༡༤༠༦-༡༤༢༧)རྒྱའི་འོག་ཏུ་ཚུད་ནས་བསྡད། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༡ ནས་ཕ་རན་སིས་ (France) བཟུང་ནས་བསྡད་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ལྟར་ལ། འབར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༩༡ ནས་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་གི་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་སོགས་གྲགས་ཆེ། ཨོ་སི་ཏྲ་ལི་ (Austalie) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་(༡༧༧༠–༡༩༠༡) དབྱིན་ཇིའི་བཙན་དབང་འོག་ཏུ་བསྡད། ཀ་ན་ཏའི་ (Canada) ལུང་པ་ཀུའེ་བེ་ཀུ་ (Quebec) ༡༦༠༨-༡༧༦༣ ཕ་རན་སིའི་བཙན་དབང་འོག་ཏུ་བསྡད་པ་དང་། ༡༩༣༡ ལོ་ལ་ཀ་ན་ཏ་ཡོངས་རྫོགས་དབྱིན་ཇིའི་བཙན་དབང་ལས་གྲོལ། Portugal དང་ Spain རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ནས་ ༡༤༩༤ ལོ་ལ་ཨ་མི་རི་ཀའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་

ནས་བཟུང་ནའང་། ༡༨༢༢ ལོ་ནས་རིམ་པར་ཨ་རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་པ་ཉི་ཤུ་ལ་རང་དབང་བྱུང་བ་རེད། དབྱིན་ཇིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༣༠ ནས་རིམ་གྱིས་ཨ་རིའི་བྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནའང་ ༡༧༧༦ ལོ་ནས་མི་མང་གིས་ངོ་ལོག་རིམ་པར་བརྒྱབ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༨༣ ལ་རང་དབང་བྱུང་བ་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ན་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་གི་རྩེ་མོར་སོན་པའི་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བྱུང་བ་རེད། ཨེ་ཛིབ་ (Egypte) རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕ་རན་སིས་(༡༧༩༨-༡༨༠༡) དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། ༡༨༨༢ ལོ་ལ་དབྱིན་ཇིས་དྲག་དམག་བཏང་ནས་བཟུང་ནའང་ ༡༩༢༢ ལོ་ལ་རང་དབང་བྱུང་བ་རེད། ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་རྗེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཚུལ། དམག་ཆེན་གྱི་སྐབས་དོན། མཇུག་ཇི་ལྟར་སྒྲིལ་ཚུལ། མཇུག་བསྒྲིལ་ནས་ད་ལྟའི་བར་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་། ད་ལྟ་གནས་ཚུལ་འགྱུར་བ་ག་རེ་ཡོང་གི་འདུག་སོགས་ལ་བསམ་བློ་ངེས་པར་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཐད་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་ཤེས་ན་བློ་ལ་བསྐྱེད་ངེས་པར་འདོན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། གོང་གི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་གིས་སྔོན་བོད་དང་སོག་པོའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། མན་ཛུ་དང་བོད་དབར་འབྲེལ་ལམ་བྱུང་ཚུལ་ལ་བསྟུད་ནས་བོད་རྒྱའི་འོག་ཏུ་སྡུ་མོ་ནས་གྱུར་ཡོད་ཚུལ་སོགས་བཤད་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་ནས་སྔོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཚུལ་སོགས་བརྗོད་

པ་ལ་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་མེད་ཅིང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཡོལ་ཐབས་ཁོ་ན་ལྷུར་བླངས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་འདིའི་རྒྱབ་རྟེན་ནི་ཁོང་ཚོས་ཁུངས་མེད་འདོད་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ལ། ཁུངས་མེད་གཏམ་བརྗོད་འདིའི་རྒྱབ་རྟེན་ནི། མའོ་ཙེ་ཧྲུང་གིས་མེ་མདའི་ཁ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་ཞེས་ལབ་པ་ལྟར་མེ་མདའ་ལས་མེད་ལ། མེ་མདའི་ཁ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ད་ལྟ་ཡོལ་ཚར་ཡོད་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་འཛིན་མི་ཀྲན་དེ་ཚོས་མིག་དང་རྣ་བ་བཀབ་ནས་གླད་སྙིང་མཐྲིགས་འཛིན་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།

མི་འབོར་ཆེན་པོ་དང་སྟོབས་འབྱོར་ཆེན་པོ། དྲག་ཤུགས་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་པ་གཞན་དང་གཞན་བཙན་བཟུང་བྱེད་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་དེ་ད་ལྟ་ཡོལ་ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་དུས་སྐབས་གསར་པ་གཞན་ཞིག་གི་འགོ་ཚུགས་ཚར་བ་རེད། འགྱུར་བ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིའི་བསམ་བློའི་འདུ་ཤེས་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལག་རྗེས་ཤིག་རེད། འཛམ་གླིང་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་རྒྱ་ནག་མི་མང་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསམ་བློའི་འདུ་ཤེས་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད།དེ་བས་ན། སྔོན་གྱི་རྒྱ་ནག་མི་རྙིང་ཀྲན་འཁོགས་འགའ་ཞིག་དང་དེའི་ཕྱོགས་གཏོགས་རྣམས་ཀྱིས་དྲག་པོའི་དབང་ལ་བརྟེན་ནས

གཞུང་འཛིན་པ་འདི་ཡུན་རིང་གནས་མི་ཐུབ་ཐག་ཆོད་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་འདི་མི་རིང་བར་མགོ་ཧྲེང་སློག་ནས་དམངས་གཙོའི་གཞུང་ངོ་མ་ཞིག་འཛུགས་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་བས་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་གཏོང་བར་སྒྲིམ་དགོས་པའི་བྱ་བ་གནད་ཆེན་མང་དུ་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་ཅིང་། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཉག་གཅིག་གིས་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཐད་ནས་རང་རང་སོ་སོ་ལ་ཡང་འཛིན་ཐང་ཡོད་ན་ནི་འཛིན་རན་པའི་དུས་ལ་བབས་འདུག་ཅེས་ཀྱང་བསྐུལ་ལོ།། །།

༄ ཆོས་སྲིད་གནམ་སའི་ཁྱོན་ཡངས་གསལ་མཛད་པའི། །མཁྱེན་རབ་སྣང་བ་འབུམ་ལྡན་འཇིག་རྟེན་མིག །འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་མཐོན་པོ་འདིར།། མངོན་པར་འཕགས་པའི་རྒྱལ་ཐབས་བླ་ན་མེད།།

ལུང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་མངའ་མགོན་འདི་ཡི། །ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་འཕང་འགྲོའི་རྒྱུད། །འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱིས་བདུངས་པའི་དབྱངས། །ས་གསུམ་ལུས་ཅན་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་འབར།།

དེ་ལྟའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྙིག་པ་མོས། །བསྒུས་པས་འཛམ་གླིང་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་འདིར། །པདྨའི་མཚོ་ལ་བུང་བ་འཁྲོ་འདུ་བཞིན། །འགྲོ་ཀུན་མོས་པའི་རོལ་པ་འབུམ་གྱིས་རྟེན།།

སྒུ་ལའང་བྱམས་བརྩེའི་ཤར་གྱི་ཐིག་ལེ་ལས། །འདོད་པའི་ཆ་གདུང་ཞི་བྱེད་བསིལ་བའི་ཟེར། །སྨྲོས་པའི་བྱིན་རླབས་ག་པུར་ཞུན་མའི་ཆར། །ཅིར་ཡང་འཛོ་མཛད་ཨ་ཧོ་བསྐལ་པ་བཟང་།།

ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག་གཅིག་མགོན་འདི་ཡིས། །ཟླ་མེད་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲ་རགས་ཀྱིས། །ལུགས་བརྒྱའི་ཆོས་སྲིད་ནོར་གྱི་བློ་གྲོས་མ། །བཅིངས་ནས་རྒྱལ་ཛ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྟུངས།།

ཟླ་ན་མེད་པའི་བྱམས་བརྩེ་འོ་མཚོ་ལས། །འཁྲུངས་པའི་ལེགས་བྱས་འདབ་སྟོང་ཉག་གཅིག་གིས། །གྲངས་མེད་འགྲོ་བའི་སྲོག་འཕྲོག་འཛིགས་སྐྱེར་མཚོན། །འགོག་མཛད་ཨ་ཧོ་ངོ་མཚར་སྐྱབས་སུ་མཆི།།

མདོར་ན། གསང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བླ་ན་མེད་པའི་གནམ་གྱི་ཤེད་སྨོང་གིས་རྣམ་འདྲེན་ཐུབ་དབང་མཆོག་གི་རྒྱལ་ཚབ་དང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོར་དབང་བསྐུར་བ་༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ནི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སུས་ཀྱང་ཚོས་དཔོག་པར་མི་ནུས་ལ། གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་དང་། བཟང་ཞིང་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཀུན་ལ་མངོན་སུམ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་འདི་བཞིན་ལགས་ན། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བ་གསེར་གྱི་རི་བོ་འདྲ། །ཞེས་པའང་དམ་པའི་སྐྱེས་ཆེན་འདི་འདྲ་ལ་གོ་དགོས་པས། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བའི་གསེར་གྱི་རི་བོ་གཞན་ཞིག་འཚོལ་མི་དགོས་ཤིང་། གཞུང་དམངས་གཉིས་ཐད་ནས་ནོར་བུ་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡོད་པར་ངོ་ཤེས་ནས། བོད་རང་དབང་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་ལ་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟ་བུའི་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ན་ནི། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རང་ཡུལ་རང་གིས་བདག་གིར་བྱེད་ཐུབ་པའི་དུས་བཟང་པོ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་འབྱུང་བར་སེམས་སོ།

༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་འཕྲིན་བླ་ན་མེད་པའི་གཟི་བརྗིད་དང་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏིང་ཟབ་མོའི་མཛད་བྱུས་ཀྱིས་ད་ལྟ་སྔར་དང་མི་འདྲ་བར་འཛམ་གླིང་འདི་ན་སྲིད་དོན་སྨྲ་བའི་ཆེ་དགུ་མཐའ་དག་གིས་༸གོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་རྩིས་མེད་དུ་འདོར་མི་ཐུབ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དོན་སྐོར་ཚ་རླུང་ཆེན་པོའི་འོབས་ཁ་བསྒྱུར་བ་བཞིན་རང་རེ་བོད་མིའི་བསམ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བསམ་འཕེལ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བ་འདི་ཉིད་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་མི་སྒྲུབ་པར། ཆོས་སེམས་དང་གཞུང་སེམས་ཆེ་ཁྱུལ་གྱིས་བཀའ་གནང་རང་། བཀའ་གནང་རང་ཟེར་ནས་སྡོད་པ་དང་། གཞུང་གི་གོ་ས་བཟུང་ནས་ལས་དོན་ཅི་ཡང་མི་འཕེར་བར་ཡུན་རིང་གཞན་གྱི་གོ་ས་བཀག་ནས་ལྷ་སྐུའི་གསོལ་བཞིན་བསྡད་ན་ནི། བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ལ་དེ་ལས་ཕངས་ཆེ་བ་གཞན་མེད་པར་ཡང་སེམས་སོ།། །།རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་བྱས་མེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་བྱས་མེད་པ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ད་དུང་མིག་དང་རྣ་བ་བཀབ་ནས་གླད་རྙིང་མཁྲེགས་བཟུང་བྱས་ནས་བཤད་ཡོད་པ་རེད། བོད་ལ་ཡག་པོ་བྱས་མེད་པ་ལ་ད་དུང་ཡོད་ཅེས་མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད་དུ་ཧམ་པ་ཤ་སྟག་བཤད་ནས་བཤད་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་བྱས་མེད་པར་འཛམ་གླིང་མི་མང་གིས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་ནའང་རྒྱ་

ནག་གཞུང་གཞུང་འཛིན་མི་སྙིང་ཀྲན་འཕོགས་རྣམས་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་མ་བྱས་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་དེའི་སྟེང་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སོགས་རྩ་མེད་དུ་བཏང་། ཉེས་མེད་བོད་མི་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་བསད། བོད་ཀྱི་ས་འོག་ས་སྟེང་གི་གཏེར་མཛོད་མཐའ་དག་འཕྲོག་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་འོར་འདྲེན་བྱས། ཐ་ན་སྲུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ཚུན་ཆད་འཕྲོག་ནས་ཁྱེར། མི་མང་འཚོ་བ་མེད་པས་མནར། འགྲོ་འདུག་བྱ་བྱེད་དང་ཡིད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཁ་ནས་རང་དབང་དུ་འདོན་མི་ཐུབ། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙན་འཕྲོག་བྱས་ནས་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཕྱིན་ཡོད་ནའང་བོད་ནང་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གྱིས་ཐ་ན་ཡི་གེ་ཙམ་ཡང་ཀློག་མི་ཤེས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་ཡ་ང་བའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྐྱོ་བོ་བྱུང་བ་དེ་སོགས་རྒྱ་མིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་བྱས་མེད་པའི་མཚོན་བྱེད་རེད། དེ་སོགས་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་གདལ་དུ་སོང་བས་ན་འདིར་རེ་རེ་བཞིན་སྐྱར་བཟློས་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་མིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་གོང་གསལ་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མི་འོས་པ་དང་མི་འཚམ་པའི་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཟིན་པ་དང་ད་དུང་ཡང་དེ་འདྲའི་གཏུམ་དྲག་དང་གཏུམ་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། བོད་འདི་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པས་རྒྱ་ནག་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་ཆ་གཏན་ནས་མེད་པ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཧ་གོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ལས་ཀ་ངན་པ་དེའི་དབང་

གིས་རྒྱ་མིའི་གཏུམ་དྲག་གི་རྐང་འོག་ཏུ་ཡུན་རིང་མནར་ནས་ཤི་བ་ལས་དྲག་པོའི་འཐབ་འཛིང་གི་སྒོ་ནས་གློ་བུར་དུ་ཤི་ན་དགའ་སྣམ་མཁན་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་“གོང་ས་“སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་མིན་པར་བརྟེན་ད་ཕན་ཐབ་ཆ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་དང་རྒྱ་ནག་དབར་གྱི་གནས་སྟངས་འདི་འདྲའི་སྐད་ཆ་བཤད་ཚེ། རྒྱ་ནག་གིས་དེ་ལ་མེས་རྒྱལ་ཁ་ཐྲལ་མཁན་དང་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད༑ མེས་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ཁ་བྲལ་དུ་གཏོང་འདོད་མེད་ན་ནི། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མི་བསྟུན་པར་དྲག་རྩུབ་དང་གཏུམ་སྤྱོད་ཀྱིས་བོད་མིར་གཉའ་གནོན་ཐབ་ཚོད་དེ་འདྲ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་མི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཡིན་པ་བཞིན་བོད་མི་ཡང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རེད། མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ལ་ཐབ་ཚོད་གཉའ་གནོན་བྱེད་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་དེ་ད་ལྟ་རྫོགས་ཚར་བ་རེད། བོད་མི་མང་གིས་ཞི་དྲག་གཉིས་ཐད་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་ལོག་གི་ཡོད་པའི་དོན་རྐྱེན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་མ་བྱས་པ་དེ་རེད། བོད་མིས་རྒྱའི་འོག་ཏུ་མི་སྡོད་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་དབང་འཕྲོག་པ་

དང་། འཕྲོག་ནས་རིག་གཞུང་དང་གཏེར་མཛོད་སོགས་གཏོར་བཅོམ་དང་བཙན་འཕྲོག ཉེས་མེད་དུ་མི་ཆེས་མང་པོ་བཙོན་འཛུག་དང་དམར་གསོད། ཤུལ་དུ་ལུས་པ་རྣམས་ལ་དུས་ཀུན་ཏུ་ཡ་ང་བ་མེད་པར་མནར་གཅོད་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་དག་རེད། བྱས་ཙང་བོད་མི་ལ་རྒྱའི་འོག་ཏུ་སྡོད་འདོད་མེད་པ་རྒྱ་ནག་རང་གིས་བཟོས་པ་རེད། དེ་བས་ན་མེས་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་རང་གིས་བཏང་བ་རེད། དེའི་ཕྱིར་མེས་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་ཟེར་བ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་རང་ཆགས་བསྟུད་ཡོད་པ་རེད། ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་བོད་དུ་མི་མང་གིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་མ་བྱས་ཙང་དེས་བྱས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཡག་པོ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་མ་རེད། བོད་མི་མང་གིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་དེ་ནི། གནད་དོན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་ཆེད་མ་ཡིན་པར། བོད་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འོག་ལས་གྲོལ་ནས་བོད་རང་དབང་རྒྱལ་ཁབ་སོར་ཆུད་པའི་ཆེད་དུ་རེད།བོད་མིས་རྒྱ་ནག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་འདི་མི་རིགས་ཕྱོགས་ཞེན་དང་མི་རིགས་དབར་འཛིན་ཁྲེར་གྱི་དཀའ་ རྙོག་མ་ཡིན་པར་རང་ཡུལ་རང་ལ་དབང་བའི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ངོ་མ་དེའི་ཆེད་དུ་རེད། རྒྱ་ལ་རྒྱའི་ས་ཆ་དང་བོད་ལ་བོད་ཀྱི་ཆ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རེད།བོད་ཀྱི་ས་ཆ་འདིས་ཡུ་གུར་དང་ནང་སོག་ཕུད་པས་རྒྱའི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ངོ་མཉམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་རང་བཙན་གཙང་མ་སོར་མ་ཆུད་བར་དུ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་

དང་དུས་རབས་ནས་དུས་རབས་སུ་རང་བཙན་རྩོད་ལེན་གྱི་ཐབས་ཇུས་སུ་མཐུད་ནས་གྲུབ་འབྲས་རང་ལག་ཏུ་སོན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ནས་ད་བར་གནས་པའི་བོད་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་གནས་སྐབས་ཙམ་གྱི་བདེ་དོན་ཐབ་ཚོགས་ལ་བསམ་ནས། ཚོང་པས་གོང་ཚད་བསྒྲིག་ནས་ཚོང་བརྒྱབ་པ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། བོད་དུ་མི་མང་གིས་དེ་འདྲའི་གནད་དོན་སྙིང་པོ་མདུན་ལམ་རིང་པོའི་མཐའ་ལ་དཔྱད་ནས་འཇིགས་མེད་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་འཐབ་རྩོད་བྱས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས། བོད་རང་བཙན་ཞུད་སློག་གིས་དྲག་རྩུབ་བྱེད་པ་དང་། སློག་གཡོ་ངན་ཇུས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ན་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཚུད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཚོས་མཚིལ་མ་ལྟར་འདོར་རྒྱུ་དང་། མགོ་གས་ལྷད་ཁྲག་ཐོན་པ་ཞིག་བཟོ་གི་རེད། ཅེས་དང་། ལྷ་སའི་ཞིང་ཆ་དེ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཙན་བྱོལ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་མེས་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རེད། ཅེས་དང་། དེར་བརྟེན་ད་རེས་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་དེའི་འགན་ཡོངས་རྫོགས་ཏཱ་ལའི་རུ་ཚོགས་དང་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་ཚང་ཤས་དེ་ཚོར་ཡོད། ཅེས་སོགས་ད་དུང་སྔར་བཞིན་ལྷད་སྙིང་མཁྲེགས་འཛིན་གྱིས་གཏམ་དྲག་བཙན་ཤེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་བཤད་ཡོད་པ་རེད། བཙན་ཤེད་དང་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཞིག་བརྩམས་ན་ཡང་དེས་མཐའ་འཁྱོལ་རྒྱུ་མ་

རེད། གཏུམ་དྲག་དང་གཏུམ་སྤྱོད་ཀྱིས་མིའི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་དེ་ད་ལྟ་ཡོལ་ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་མིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དྲག་རྩུབ་དང་དྲག་པོའི་ལས་འགུལ་སོགས་ངོ་བོ་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་གསར་བ་ཞིག་གི་འགོ་ཚུགས་ཚར་བ་རེད། བོད་མི་མང་གིས་རྒྱ་ནག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་དེ་ནི། བོད་མི་མང་རང་གི་སེམས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་བསམ་བློའི་འདུ་བྱེད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་གྱི། །ཧ་ལའི་རྫུ་ཚོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཞིག་མ་རེད་ལ། ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་ཚུང་ཤས་ཤིག་གིས་བྱས་པ་ཡང་མ་རེད། དངོས་ནས་བསམ་བློ་རྣལ་མ་ཞིག་གཏོང་ཤེས་ན་ནི། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། མཐོང་ཆུང་བྱས་ནས་བོད་མི་མང་གི་སྙིང་ལ་ན་ཚ་བཟོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མི་མང་གི་སྙིང་ལ་མི་ཐེག་པའི་ན་ཚ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོས་པ་ཡིན་ཙང་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་དེ་འདྲ་བརྩམས་པ་ཞིག་རེད། བྱས་ཙང་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་ཚུང་ཤས་ཟེར་བ་དེ་ནི་ཟེར་མཁན་པོ་རང་ཚོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། བོད་རང་བཙན་ཙུད་སྒྲོག་གིས་ཟེར་བ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཚོས་མཆིལ་མ་ལྟར་འདོར་རྒྱུ་དང་། མགོ་གས་ཟླུད་ཁྲག་ཐོན་པ་ཞིག་བཟོ་གི་རེད་ཟེར་བ་འདི་ནི། གནས་སྟངས་ངོ་མ་གོ་ལྡོག་ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་བོད་མི་མང་གིས་རྩོད་པའི་རང་བཙན་དེ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་

གསུམ་པའི་གོང་ལ་བོད་རང་བཙན་དངོས་གནས་ཡིན་ཀྱང་ཟེར་བའི་རང་བཙན་དེ་ལས་རང་བཙན་དེ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཙན་ལོགས་པ་གཞན་ཞིག་དགོས་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པས༏ རང་བཙན་ཙུད་སྒྲོག་གི་ལས་འགུལ་ཞིག་མ་ཡིན། སྙོག་གཡོ་ངན་བྲུས་ལས་འགུལ་ལག་ལེན་བསྟར་མཁན་ནི། རྒྱ་ནག་གཞུང་འདི་ཡིན་པས་འདི་ལ་བོད་མི་མང་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་མི་མང་གིས་ཀྱང་མཚིལ་མ་བཞིན་འདོར་གྱི་ཡོད་པ་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ལ་ཁྱབ་གདལ་དུ་སོང་ཡོད་པ་འདི་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་མང་ལ་མགོ་གས་གླད་ཁྲག་ཕོན་པ་ཞིག་བཟོས་ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་སྐྱུར་དུ་དེ་འདྲ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུ་མ་རེད༏ མགོ་གས་གླད་ཁྲག་འདོན་རྒྱུའི་ཉེན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནག་གཞུང་རང་ལ་ཡོད་པ་རེད། བོད་མི་མང་ནི་ཉེན་དེ་ལས་གྲོལ་ཚར་བ་རེད། དྲག་རྩུབ་དང་དྲག་ཤུལ་གྱིས་མི་ལ་སློབ་གསོ་བཏང་ནས་གཉའ་གནོན་དྲག་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་དེ་ད་ལྟ་རྫོགས་ཚར་བ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བྱེད་དགོས་པ་མི་མང་གི་དཀའ་ངལ་མ་སེལ་བར། བྱེད་མི་དགོས་པ་མགོ་གས་གླད་ཁྲག་ཕོན་པ་ཕ་སྟག་བཟོ་གིན་བསྡད་པ་ཡིན་ཙང་འགན་མི་བཟོད་པའི་ཛ་དྲག་གི་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཤོད་དགོས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། བོད་རང་བཙན་གྱི་ལས་འགུལ་འདི་ནི། གནས་སྟངས་ངོ་མ་དང་རྒྱུ་མཚན་ཚད་མའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་ལ་དྲག་པོའི་དཔུང་དང་སྟོབས་འགྱུར་མངའ་ཐང་གིས་ཇང་ཟེས་ལག་པས་བསུབ་པ་

ལྟར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་མ་རེད། སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་དང་དྲག་པོའི་དཔུང་གིས་དེ་མེད་པར་བཟོ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་ཙང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་རྒྱ་མིས་བོད་བཙན་དབང་དུ་བསྡུས་ཐུབ་པ་བྱུང་ནའང་རང་བཙན་རྩོད་ལེན་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་དབང་དུ་བསྡུས་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་མ་ཐུབ་པའི་སྟེང་ལ་ད་ལྟ་ལས་འགུལ་དེ་ནུས་ཤུགས་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་འཛིན་བྱེད་པོ་རྣམས་དྲག་པོའི་ནུས་པ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ས་མེད། སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ཐེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་མེད་པར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དང་ཁ་སྐྱེངས་ནས་སྡོད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་བྱུང་བ་རེད། རང་བཙན་རྩོད་ལེན་གྱི་ལས་འགུལ་འདི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཆུང་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་མ་རེད་ལ། དྲག་པོའི་དཔུང་དང་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་སུ་ཆེ་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་འདི། སྟོབས་དང་དྲག་རྩལ་གྱིས་ནུས་མེད་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་འདི་དང་འདིའི་ཤུལ་འཛིན་མཁན་སུ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ནའང་འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཅིས་ཀྱང་བསྐྱོད་དགོས་པ་ལས་དུས་རབས་འདིའི་འགོ་སྟོད་ཀྱི་བསམ་ཕྱོགས་རྙིང་པ་དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ས་ཡོད་པ་མ་རེད། སྔོན་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་མེ་མདའི་ཁ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ད་ལྟ་ཚར་བ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་ཡོད་ཚུལ་

བཤད་པ་དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་གོ་ལྡོག་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་དགོན་པ་ལྷ་ཁང་། སྲིད་ན་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གཏེར་མཛོད་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པས་ད་ལྟ་བོད་ནི་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེས་འཚིགས་པ་ལྟ་བུས་ཤིན་ཏུ་ཡ་ང་ཞིང་སེམས་སྐྱོ་ལྷང་ངེར་འདུག་པ་འདི་བྱས་པ་རེད།།བོད་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་དང་མ་ཕྱིན་ནི་ལམ་ཁ་ཁ་ཤས་ཤིག་དང་སྟོར་མེད་ཁང་པ་རྒྱ་ཁང་འགའ་ཞིག་གསར་དུ་བརྒྱབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པར། བོད་རང་གི་ཤེས་རིག་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་དང་མ་ཕྱིན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྟེན་གནས་དང་བཅས་པ་ཤུལ་མེད་དུ་བཏང་བའི་སྟེང་ལ། ད་ལྟ་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གྱིས་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ཙམ་ཡང་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད་ན་ནི། འཚོ་བས་མནར་ནས་མང་པོ་ཤི་དོན་མེད་ལ། ལས་བོང་བུའི་ལས་དང་ལྟོ་ཁྲི་ཕག་གི་ལྟོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་དོན་མེད། གནས་སྟངས་འདི་བདེན་པ་ཡིན་མིན་ལྟ་ས་ལྟ་བུར་དཔྱད་ནས་ཐག་གཅོད་འོས་པ་མིན་པར། སྔོད་མངའ་རིས་ནས་སྨད་བོད་ཀྱིས་ས་མཚམས་རྫོགས་པའི་བར་ཞིང་འབྲོག་གིས་གར་ཁྱབ་མཐའ་དག་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་དྲང་པོའི་སྒོ་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་ས་ལྟ་བུའི་ས་གནད་ཆེ་བ་འགར་སྟོར་མེད་རྒྱ་ཁང་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་བདེན་

ནའང་རྒྱ་མི་རང་གི་ཞེད་སྐྱོད་བྱེད་ས་ཡིན་ལ། བོད་མི་ལ་སྐྱོད་གནས་མེད་པས་ཡུལ་འཁྱུར་ཆེས་མང་བ་ཚང་མས་ངེས་གསལ་རེད། རླངས་འཁོར་ལམ་ཁ་ནི། རྒྱ་མིས་བོད་མིའི་རྒྱབ་ལ་མེ་མདའི་རྩེ་གཏད་ནས་ལག་ལ་མཛོར་དང་སྦྱག་མ་བཟུང་། ས་རྡོ་རྒྱབ་ལ་ཁུར་ནས་བཟོས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེའི་ཁེ་ཕན་ནི་བོད་ཀྱི་ས་འོག་ས་སྟེང་གི་གཏེར་མཛོད་མཐའ་དག་རྒྱའི་ཡུལ་དུ་འོར་འདྲེན་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་དང་། རྒྱ་དམག་ཆེས་འབོར་ཆེ་བ་བོད་དུ་སླེབས་ནས་བོད་མི་མང་ལ་བཙན་གནོན་སུ་མཐུད་ནས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་རེད། རྒྱ་མིས་སྔོན་གྱི་གནས་སྟངས་ལྟར་བོད་ལ་ཉེ་མ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ། གང་འདོད་གང་བསམ་ལྟར་བྱེད་ས་མེད། རྒྱ་མིས་བོད་ལ་སྤྱར་བཞིན་གང་འདོད་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་ན་ནི་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མདུན་དུ་རྒྱ་བོད་དབར་གྱི་སྲིད་དོན་གྱི་རྙོག་དྲ་ཐལ་ཆ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ལངས་དོན་མེད། བོད་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་མེད་བཤད་ཚེ། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བལྟས་གཏོགས་མེད་ཚུལ་བཤད་སོད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྱིའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས། རྒྱ་ནག་འཛམ་གླིང་འདི་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་ན་མ་གཏོགས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་མི་བརྩི་ཟེར་ས་མེད། བོད་ནི་རྒྱ་མིས་ཟེར་བའི་མེས་རྒྱལ་དེའི་ཁོངས་སུ་མེད་ལ། བོད་མི་རང་གི་མེས་རྒྱལ་ནི༑ བོད་བཙན་པོའི་རབས་དང་། ས་སྐྱའི་གོང་མ་དཔོན་རབས། སྣེ་གདོང་གོང་མའི་

རབས་ནས་ད་བར་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་བོད་ཀྱི་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་བོད་མི་རང་གིས་བཟུང་བའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡིན། དངོས་གནས་སྐད་ཆ་དྲང་པོར་བཤད་ན། བོད་མི་ལ་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་མེས་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡོད་པ་རེད།རྒྱའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བོད་པའི་མེས་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་མིན་པ་དང་བོད་ལ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱ་མིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ནས་རྒྱ་བོད་དབར་གྲོས་ཚོད་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་དེ་འཛོག་དགོས་བྱུང་བ་རེད། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་མིན་ན་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་གཞན་ཞིག་དང་དེ་འདྲའི་གྲོས་དོན་ཆིངས་ཡིག་འཛོག་དོན་མེད་ལ་བོད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཁྱེན་ཡོན་དང་དགོངས་འཆར། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་བླ་ན་མེད་པའི་ལེགས་བྱས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས། འཛམ་གླིང་འདི་ན་ས་སྟེང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགྲོ་མང་ཞི་བདེ་ངོ་མའི་འཇུག་ངོགས་སུ་ཁྲིད་པ་ལ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལྟར་བསྔགས་པའི་གཟེངས་བསྟོད་འབུལ་བཞེས་ངོ་མཚར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་བ་ལ།འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་དང་ཆེ་དགུ་བར་མ་མཐའ་དག་གིས་དགའ་གསོལ་ཆེས་ཆེར་ཞུས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེ་ལ་མ་འདོད་ནས་སུས་ཀྱང་ཐོས་ན་མཚང་ཆེ་བའི་སྐད་ཆ་ཅི་འདྲ་བཤད་ཡོད་ཚང་མས་ངེས་གསལ་ལྟར་རེད། རྒྱ་མིས་མེས་རྒྱལ་དང་བོད་མེས་རྒྱལ་གྱི་ཁོངས་སུ་

གཏོགས་པར་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་དུ་ཕྱོགས་གང་སར་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱེད་མོད། དེ་ལྟར་ཟེར་བ་ལྟར་བདེན་ན་ནི། མེས་རྒྱལ་གྱི་ཁོངས་ནས་སྤྱར་འཛམ་གླིང་ན་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་མི་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཚེ་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཟིངས་བསྐྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབུལ་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་འབུལ་བའི་ཁར་ད་དུང་དེ་ལ་དམའ་འབེབས་དང་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་ཡང་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་མངོན་རྟགས་འཁྲུལ་མེད་ཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་གྱིས་དེའི་ར་སྤྲོད་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་འཛིན་དེ་ཚོས་བྱས་པ་རེད། ༧གོང་ས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་འཛམ་གླིང་ས་ཆེན་པོ་འདིར་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པས། འདི་ལ་རྒྱ་མིས་ཅི་ཡང་བྱར་མི་བཏུབ། འདི་ལ་དཔལ་འབྱོར་དང་དྲག་པོའི་དཔུང་གི་ནུས་པ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་མེད། དམག་གི་དཔུང་འབུམ་ཕྲག་གི་ངོར་ཐུབ་པ་ཡང་འདི་ཡིན། ཟད་མི་ཤེས་པའི་དཔལ་དང་འབྱོར་བའི་ངོར་ཐུབ་པ་ཡང་འདི་ཡིན། འདིའི་གནད་དོན་སྙིང་པོ་རྒྱ་བོད་སུ་ཐད་ནས་ཀྱང་གོ་དགོས་ལ། མ་གོ་ན་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཐད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐངས་ཆེ། སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་བཤད་ཚེ་ཤོད་མཁན་རང་ལ་དཔག་ནས་རྣ་བར་འཇེབས་དཀའ་མོད། རིགས་པའི་ལམ་ནས་དཔྱད་ན་ཡིད་རྟོན་མི་སྲིད་པ་མིན། སྔོན་རྒྱ་མིས་བོད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པས་ཀྱང་གོས་བོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་གི་ཡིན་ཟེར། རྒྱ་མིས་བོད་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་ནི། དཔལ་འབྱོར་རྗེས་

ལུས་ཐེབས་དང་མ་ཐེབས་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་ལས་འགྲོ་བ་མིའི་འདུ་ཤེས་རྗེས་ལུས་ཐེབས་དང་མ་ཐེབས་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་མ་རེད། མིའི་འདུ་ཤེས་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་རྗེས་ལུས་ཐེབས་བསྡད་ཡོད་པ་ནི། ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་འཛིན་མཁན་དང་དེའི་ཕྱོགས་ཁག་རེད། འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་དུ་མར་གནམ་ས་གོ་ལྡོག་པ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་འདི་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མིག་དང་རྣ་བ་བཀབ་ནས་ཅི་མི་སྙམ་པར་སྡོད་པ་འདི་ཡང་ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློའི་འདུ་ཤེས་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་མ་ཐུབ་པ་དང་། དེའི་ཆ་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་ལུས་པར་ཡང་མཚོན་ཐུབ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་སྟོབས་འབྱོར་དང་མི་འབོར་ཆེ་བ། དམག་པོའི་དཔུང་གི་ནུས་པ་ཆེ་བ་ལ་ཞེད་ནས་སྡོད་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་དེ་རྫོགས་ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་ལ་མི་འབོར་དང་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་ཞིང་། དྲང་པོའི་དཔུང་གི་ནུས་པ་བཙན་པས། དེ་བས་རྒྱ་ནག་དང་མཐུན་འབྲེལ་བྱས་ན་ཟེར་བ་དང་། རྒྱ་ནག་དང་གྲོས་མཐུན་བྱས་ན་ཟེར་བ་སོགས་རྒྱ་མིའི་འདོད་ཕྱོགས་འདེགས་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད། དམག་པོའི་དཔུང་ལ་འཇིགས་ནས་དེ་བས་ན་ཞེས་སྙམ་པ་དེ་ནི་བསམ་བློའི་འདུ་ཤེས་སྙིང་པ་ཞིག་རེད།། དེ་ལྟ་ནའང་། བོད་རེ་བས་ཕུང་། རྒྱ་དོགས་པས་ཕུང་ཟེར་བ་ལྟར་ལས་དོན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་རེ་བ་སྐམ་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད།༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོ་༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་

ཐུགས་བསྐྱེད་དགོངས་པ་ཆེས་ཆེར་ཟབ་པ་དང་། འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཉི་ཟླ་ལྟར་གཟི་བྱིན་ཆེ་བའི་མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་བོད་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཐད་ལ་སྤུར་དང་མི་འདྲ་བར་འཇོན་ཐང་ཡོད་ན་ནི། འཇོན་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་འདུག་གོ། །།